

VJERSKE MEDALJICE IZ SV. DOMINIKA U ZADRU*

DEVOTIONAL MEDALS FROM ST DOMINIC IN ZADAR*

KARLA GUSAR

Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju
University of Zadar, Department of Archaeology
Obala kralja Petra Krešimira IV., 2
HR-23000 Zadar
kgusar@unizd.hr

DARIO VUJEVIĆ

Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju
University of Zadar, Department of Archaeology
Obala kralja Petra Krešimira IV., 2
HR-23000 Zadar
dario.vujevic@gmail.com

UDK: 737.2(497.5Zadar)“654“

DOI: 10.15291/archo.3600

IZVORNI ZNANSTVENI ČLANAK / ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Primljeno / Received: 2020-10-30

KLJUČNE RIJEČI:

crkva sv. Dominika, novi vijek, vjerske medaljice, Zadar

U radu se analiziraju nalazi vjerskih medaljica pronađenih istraživanjima unutrašnjosti crkve sv. Dominika u Zadru koje je 2016. godine provodio Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru. Istraživanjem crkve otkrivene su novovjekovne zidane grobnice i grobovi bez arhitekture. U njima je između ostalih nalaza pronađeno i 29 medaljica raznih svetaca, među kojima su najbrojnije one s prikazom Gospe Loretske. Sve medaljice potječu iz 17. i 18. stoljeća.

KEY WORDS:

church of St Dominic, Early Modern Period, devotional medals, Zadar

The paper analyses finds of devotional medals recovered in the excavation in the interior of the church of St Dominic that was conducted by the Department of Archaeology of the University of Zadar. The excavation unearthed post-medieval walled tombs and burials without grave architecture. Among other finds, they contained 29 medals commemorating various saints, the ones featuring the depiction of Our Lady of Loreto being the most numerous. All medals date to the 17th and 18th centuries.

* Ovaj rad posvećujemo dragoj profesoric i kolegici, prof. dr. sc. Sinevi Kukoč, za godine zajedničkog rada i ugodnih druženja.

* We would like to dedicate this paper to our dear professor and colleague, prof. dr. sc. Sineva Kukoč, for all the pleasant moments and years spent working together.

Crkva sv. Dominika na zadarskom Poluotoku, zapadno od Kopnenih vrata, podignuta je 1280. godine kao dio velikog samostanskog kompleksa.¹ Povijesni podatci povezuju je sa starijim sakralnim objektom – crkvom sv. Platona. Pretpostavlja se da je upravo na ostatcima spomenute, a nakon što je 1248. godine zadarski nadbiskup Lovro Periandar darovao dominikancima samostan sv. Platona, nekoliko desetljeća poslije izgrađena crkva sv. Dominika.²

Crkva sv. Dominika građena je kao tipična gotička propovjednička crkva.³ Tlocrt pokazuje jednobrodnu pravokutnu građevinu dužine 33 i širine 10 m, s uskim i visokim gotičkim prozorima i suženom kvadratnom apsidom na istočnoj strani. Njezin monumentalni križno-rebrasti svod reprezentativni je primjer ranogotičke arhitekture u našim krajevima.⁴ Glavni ulaz u crkvu, oblikovan u romaničkom stilu, nalazi se sa zapadne strane na pročelju, dok se sporedni ulaz nalazi sa sjeverne strane na jednom od bočnih zidova. Iako on danas ima pravokutni oblik, u izvornom obliku imao je tipični gotički izgled s prelomljenim lukom. Naknadno je, vjerojatno nakon što je crkva prestala funkcionirati kao sakralni objekt, široki, kvadratni ulaz napravljen i na južnom bočnom zidu.

Crkva prestaje funkcionirati kao sakralni objekt 1806. godine, nakon što su kompleks zaposjele francuske trupe. Poslije njihova odlaska austrijska je vojska samostan pretvorila u vojarnu, a crkvu u skladište. Novu devastaciju samostan je doživio 1943. godine kada je većina zgrada porušena u savezničkom bombardiranju grada. Danas crkva služi kao dvorana zadarskog Kazališta lutaka čija je glavna zgrada podignuta na mjestu samostana.⁵

Bogata povijest samostanskog kompleksa

The church of St Dominic on the Zadar peninsula, west of the Land Gate, was erected in the year 1280 as a part of a large monastery complex.¹ Historical data associate it with an older example of sacral architecture – the church of St Plato. It is assumed that the church of St Dominic was built on the foundations of this church several decades after the archbishop of Zadar Lovro Periandar in 1248 donated the monastery of St Plato to the Dominicans.²

The church of St Dominic was built as a typical Gothic church.³ The ground plan outlines a single-nave rectangular building measuring 33m in length and 10m in width, with narrow and tall Gothic windows and narrowed square apse on the eastern side. Its monumental rib-groin vault is a representative example of the early Gothic architecture in our region.⁴ Main entrance to the church, modelled in the Romanesque style, is located on the western side of the front while the side entrance is on the northern side, on one of the lateral walls. Although currently its shape is rectangular, originally it had a typical Gothic appearance with a pointed arch. Subsequently a wide, square entrance was made also on the southern lateral wall probably after the church fell into disuse as a sacral building.

The church was no longer used as a sacral building in 1806, when the French troops occupied the complex. After their departure, the Austrian army converted the monastery into army barracks, and the church became a warehouse. The monastery was devastated once more in 1943 when most buildings were torn down in the bombing of the city by the Allies. Currently the church is used as a hall of the Zadar Puppet Theater whose main building was built at the place of the former monastery.⁵

For a long time rich history of the monastery complex was known only from the archival

¹ N. KLAIĆ, I. PETRICIOLI, 1976, 274–275; S. KRASIĆ, 1996, 298–299.

² C. F. BIANCHI, 1877, 416.

³ E. HILJE, 1994, 59.

⁴ E. HILJE, 1994, 58; S. KRASIĆ, 1996, 300.

⁵ S. KRASIĆ, 1988, 232.

¹ N. KLAIĆ, I. PETRICIOLI, 1976, 274–275; S. KRASIĆ, 1996, 298–299.

² C. F. BIANCHI, 1877, 416.

³ E. HILJE, 1994, 59.

⁴ E. HILJE, 1994, 58; S. KRASIĆ, 1996, 300.

⁵ S. KRASIĆ, 1988, 232.

SLIKA 1. *Tlocrt sonde* (izradio: D. Vujević)
 FIGURE 1 *Probe layout* (made by D. Vujević)

dugo je bila poznata isključivo preko podataka iz arhivske građe. Osim manjih zahvata u apside provedenih tijekom posljednje obnove, u samoj crkvi nikad nisu obavljena arheološka istraživanja. Početkom 21. stoljeća Arheološki muzej Zadar provodio je istraživanja okolnog prostora crkve za potrebe gradnje nove zgrade Kazališta lutaka, pri čemu su otkriveni dijelovi samostana i različiti kulturni slojevi koji se mogu pratiti do rimskog razdoblja.⁶ Godine

⁶ R. JURIĆ, 2008.

sources. Archaeological excavations have never been conducted in the church, except for small-scale interventions in the apse carried out in the last renovation. In the early 2000s, during the construction works on the new building of the Puppet Theater, the Archaeological Museum in Zadar conducted an excavation of the surrounding area of the church when monastery parts and different cultural layers were unearthed that can be traced back to the Roman period.⁶

⁶ R. JURIĆ, 2008.

2016. Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru proveo je probna iskopavanja u unutrašnjosti crkve na površini od 50 m² pri čemu su otkriveni dijelovi različitih, većinom grobnih, konstrukcija i kulturni slojevi koji se mogu pratiti do dubine od 4 m. No, treba napomenuti da dosegnuta dubina nije i konačna u smislu kulturnih depozita, nego su istraživanja prekinuta zbog prodiranja podzemnih voda. Najstariji istraženi slojevi, na 4 m dubine od današnjeg poda crkve, mogu se datirati u vrijeme rane antike (1. st. pr. Kr/1. st.), nakon čega slijede slojevi koji pripadaju vremenu od kraja 1. do 3. stoljeća.

Iznad kasnoantičkih slojeva kontinuirana stratigrafska sekvencija je prekinuta, a slojevi su poništeni gradnjom grobnica koje zauzimaju cijelu površinu istraživačke sonde (Sl. 1). Grobnice su čest element srednjovjekovnih i novovjekovnih crkava, pa ni crkva sv. Dominika ne odstupa od standarda. Vrhovi grobnica nazirali su se već nakon skidanja recentnog, betonskog poda crkve, a pojedine imaju svoje dno na dubinama oko 1,6 m. Većinom su jednostavno zidane s opekom povezanom žbukom, a tek manji broj njih ima i ožbukane stranice. Istraženo je 13 grobnica sa zidanom arhitekturom, a većinom su sačuvane na sjevernoj polovici sonde. U pravilu su orijentirane u smjeru istok-zapad, a manji broj ima orijentaciju jug-sjever. Sve su grobnice sadržavale višestruke ukope (Sl. 2), a pojedine su poslužile i kao kosturnice. Ljudske kosti javljaju se već od vrha zapune. Dislociranost i fragmentiranost kostiju, uz postojanje raznolikog kulturnog i građevinskog materijala u zapuni grobnica pokazuje da su one većim dijelom bile devastirane. Najvjerojatnije se to zbilo nakon uklanjanja pokrovnih ploča i originalnog poda crkve, vjerojatno u vrijeme nakon što je crkva prestala funkcionirati kao sakralni objekt. Devastacija grobnica i cikličko ukapanje novih pokojnika unutar iste grobnice uzrokovalo je miješanje nalaza. S obzirom na to da je malo pokojnika pronađeno u primarnom položaju, teško je uspostaviti točnu kronologiju, no kul-

In 2016 the Department of Archaeology of the University of Zadar carried out trial trenching in the church interior in the area of about 50 m² uncovering parts of various, mostly grave structures and cultural layers that can be traced to the depth of 4 m. However, it is worth mentioning that the depth reached is not final in terms of cultural deposits, but the research was stopped due to penetration of underground water. The oldest excavated layers, at a depth of 4 m from the current church floor, can be dated to the period of early antiquity (1st cent. BC/1 cent. AD), followed by layers dating to the timespan from the 1st to 3rd century.

A continuous stratigraphic sequence was interrupted above the late antique layers, and tombs that occupy the entire surface of the probe negated the layers (Fig. 1). Tombs are common elements of medieval and post-medieval churches, including the church of St Dominic. Tops of the tombs could be discerned as soon as the recent, concrete church floor was removed, and some of them have base at a depth of 1.6 m. They are mostly simply built of bricks bound with mortar, and only few have plastered sides. Thirteen walled tombs were excavated, mostly in the northern half of the probe. For the most part they are oriented east-west, only few are in the south-north direction. All tombs contained multiple burials (Fig. 2), and some were used as ossuaries. Human bones were found already at the top of the fill. Fragmentary and dislocated bones, alongside diverse cultural and building material in the tomb fill suggest that they were devastated for the most part. Most likely this happened after the removal of covering slabs and original church floor, probably after the church stopped functioning as a sacral structure. Devastation of tombs and cyclical burials of the deceased in the same tomb resulted in commingled finds. Since few deceased were found in the original position, it is difficult to set up an exact chronology, but cultural material as well as ¹⁴C dates indicate that tombs were used most intensely from the 16th to 18th century. Southern half of the probe is occupied mostly by burials and ossuaries in a

SLIKA 2. Grobnica 6 (foto: D. Vujević)

FIGURE 2 Tomb 6 (photo by D. Vujević)

turni materijal kao i ^{14}C datumi pokazuju da su se grobnice najviše upotrebljavale od 16. do 18. stoljeća. Južnu pak polovicu sonde zauzimaju većinom kosturni ukopi i kosturnice u običnoj jami, iako se i na tom dijelu primjećuju ostatci zidanih grobnica. Slične grobnice i slični pokopi istraženi su i u prethodnim istraživanjima koja su obuhvatila prostor južno od same crkve.⁷

Crkva sv. Dominika i pokopi u njoj ni po čemu ne odskakuju od drugih groblja kasnog srednjeg i novog vijeka. Unatoč velikom broju pronađenih pokojnika, inventar nalaza je poprilično skroman, a većinom je riječ o na-božnim predmetima, među kojima prevladavaju vjerske medaljice i krunice. Funkcionalni dijelovi odjeće i obuće (dugmad, kopče) čine manju kategoriju, dok najrjeđi nalazi spadaju u skupinu nakita. Nađeno je i 17 primjeraka različitog novca. U zapunama grobova često su pronalazeni i drugi nalazi prije svega manji ulomci keramike i stakla, kao i željezni čavli. Posljednji pripadaju sanducima u kojima se obavlja pokop, dok su ulomci keramike i

simple pit, although remains of walled tombs can be noticed in this part as well. Similar tombs and similar burials were excavated in the previous research that encompassed the area south of the church.⁷

The church of St Dominic and burials in it are in no regard different than other late medieval and post-medieval cemeteries. Despite the great number of the deceased, the inventory of finds is rather modest, referring mostly to devotional objects, dominated by religious medals and rosaries. Functional parts of clothes and shoes (buckles, clasps) constitute a smaller category, while jewelry belongs to the rarest finds. Seventeen coins were found as well. Other finds such as smaller fragments of pottery and glass as well as iron nails were found in grave fills. The nails belonged to burial caskets, while pottery sherds and glass fragments got into graves in subsequent intrusions of the grave space. Some finds were recovered out of grave context as a consequence of repeated burials at the same spot, but also because of different architectural interventions through history that lead to devastation of

⁷ R. JURIĆ, 2008.

⁷ R. JURIĆ, 2008.

stakla u grobove dospjeli pri naknadnim intruzijama u prostor groba. Također, dio nalaza pronađen je izvan grobnog konteksta što je posljedica višekratnih ukopavanja na istom mjestu, ali i različitih arhitektonskih zahvata tijekom povijesti pri čemu dolazi do devastacije starijih ukopa.

Dosadašnjim istraživanjima pronađeno je i 29 vjerskih medaljica od čega je samo jedan primjerak pronađen izvan groba, a svi ostali unutar njih. Za medaljicu koja je nađena u sloju izvan groba, možemo pretpostaviti da se i ona izvorno nalazila u nekom grobu koji je poslije uništen. Medaljice su pronađene u jedanaest grobova, a broj im varira, pa se u pojedinim slučajevima u grobu javlja samo jedna (gr. 9 c, 10, 13, 15), u nekima tri (gr. 1, 2, 5, 6 b, 9 i 17), dok ih je u jednom pronađeno čak šest (gr. 3). Višestruki broj medaljica u novovjekovnim grobovima nije neuobičajen, osobito ako uzmemo u obzir da su korišteni za višekratno ukapanje što je vidljivo u više slojeva unutar jednog groba, a i većina ih je sadržavala više pokojnika. U grobovima uz medaljice često su nađeni dijelovi krunica i križevi. Medaljice su mogle biti sastavni dio krunica ili su se mogle nositi samostalno vješane oko vrata ili prišivene na odjeću.⁸ Medaljice iz Sv. Dominika rađene su od raznih slitina bakra, tehnikama kovanja i lijevanja, a ukrašene su s objiju strana raznim reljefnim motivima. Najčešće su ovalnog (17), zatim kružnog (7), poligonalnog (4) i romboidnog (1) oblika, a sve osim jedne imaju na vrhu očuvanu ušicu za vješanje. Veličina im varira, pa im visina iznosi od 1,5 do 4,8 cm, širina od 0,9 do 3 cm, a težina od 0,39 do 11,82 g. Najveći dio medaljica relativno je dobro sačuvan, a na samo jednom primjerku zbog loše očuvanosti prikazi su gotovo neprepoznatljivi.⁹

U skladu s uobičajenom praksom, koja je uo-

⁸ I. MIRNIK, 169-170; I. MIRNIK, 2008; O. KRNJAK, 2008, 139; O. KRNJAK 2010, 16.

⁹ Na pomoć oko determinacije pojedinih primjeraka najzadahnije zahvaljujemo kolegama Šimi Vrkiću i Ani Azinović Bebek.

older burials.

Twenty nine devotional medals have been found in the excavations so far. Only one specimen was found outside the grave, and it is reasonable to assume that it was originally in some grave that was subsequently destroyed. The medals were found in eleven graves, and their numbers vary: in certain cases only one example is present in the grave (gr. 9 c, 10, 13, 15), in some graves three (gr. 1, 2, 5, 6 b, 9 and 17), and as many as six in gr. 3. More than one medal in post-medieval graves is not uncommon, especially if we keep in mind that they were used for multiple burials as evident from several layers in one grave, and most contained more than one deceased person. Parts of rosaries and crosses are often found in graves with the medals that could have belonged to rosaries or they could have been worn independently around the neck or sewn on clothes.⁸ Medals from St Dominic were made of various copper alloys, using the techniques of minting and casting, and they were decorated on both sides with various relief motifs. Most often their shape was oval (17), round (7), polygonal (4) and rhomboid (1), and with one exception, they all have a suspension loop at the top. Their sizes vary, so their heights range from 1.5 to 4.8 cm, widths from 0.9 to 3 cm, and weights from 0.39 to 11.82 grams. Most medals are well preserved, and depictions are almost indiscernible on only one example.⁹

Most medals were decorated with depictions of Jesus Christ and Saint Mary which is common at other sites in Croatia. Saint Mary is depicted on as many as twenty one medals from the church of St Dominic. Most numerous depictions are those of St Mary of Loreto whose cult was widespread in the coastal sites in Croatia,¹⁰ as indicat-

⁸ I. MIRNIK, 169-170; I. MIRNIK, 2008; O. KRNJAK, 2008, 139; O. KRNJAK 2010, 16.

⁹ We owe a debt of gratitude to colleagues Šime Vrkić and Ana Azinović Bebek for their help in identifying certain examples.

¹⁰ O. KRNJAK, 2008, 151; O. KRNJAK, 2010, 18, 20, 23; Š. VRKIĆ, 2011, 323; Š. VRKIĆ, 2014, 249-251; A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012 a, 138; V. GLAVAŠ, M. GLAVIČIĆ, 2012, 56; D. PERKIĆ, 2015, 48-49; I. MIRNIK, 2020, 48.

čena i na drugim nalazištima na tlu Hrvatske, najveći broj medaljica ukrašen je raznim prikazima Isusa Krista i Svete Marije. Sveta Marija javlja se na čak dvadeset i jednom primjerku medaljica iz crkve sv. Dominika. Najbrojniji među njima su prikazi Sv. Marije Loretske čiji je kult, kako je vidljivo iz dosadašnjih arheoloških istraživanja, osobito raširen u priobalnim nalazištima Hrvatske,¹⁰ što treba pripisati vjerskim, povijesnim i kulturnim utjecajima te blizini susjedne talijanske obale. Gospa Loretska javlja se na jedanaest medaljica (**kat. 1-11**), nakon čega slijede prikazi Bogorodice Bezgrješne s tri primjerka (**kat. 12-14**), Bogorodice od Ružarija s dva (**kat. 15-16**), Bogorodice s Djetetom (**kat. 17**), Svete Marije iz Einsidlena (**kat. 18**), Svete Marije Taferl (**kat. 19**) i Svete Marije od Karmela (**kat. 20**) s po jednim primjerkom. Zbog loše očuvanosti jedne medaljice, prikaz Svete Marije danas nije potpuno jasan (**kat. 21**). Isus se također javlja na ukupno dvadeset i jednoj medaljici i to kao Dijete najčešće u kombinaciji s Bogorodicom (**kat. 1-10, 15-18, 20**) i ostalim svetcima (**kat. 8, 10, 12, 29**). Prikaz odraslog Isusa javlja se kao dio medaljice Sv. Trojstva (**kat. 11**) i u kompoziciji Pietà (**kat. 19**), a samostalno kao Raspeti Krist (**kat. 17**) te na još jednoj medaljici (**kat. 21**). Nakon Marije i Isusa najbrojniji su prikazi raznih svetaca i svetica. Dva puta na medaljicama javljaju se sv. Franjo Asiški (**kat. 3, 13**), sv. Karlo Boromejski (**kat. 19, 24**), sv. Antun Padovanski (**kat. 12, 25**), sv. Josip (**kat. 8, 10**), sv. Filip Neri (**kat. 1, 2**) i sv. Tereza Avilska (**kat. 1, 28**). Samo na jednoj medaljici javljaju se sv. Venancije (**kat. 4**), sv. Vinko Ferrerski (**kat. 5**), sv. Toma od Villanove (**kat. 7**), sv. Ana (**kat. 9**), sv. Dominik iz Soriana (**kat. 15**), sv. Katarina Sijenska (**kat. 15**), sv. Osvald (**kat. 16**), sv. Josip Kupertinski (**kat. 14**), sv. Alipio Stilit (**kat. 25**), sv. Roko (**kat. 26**), sv. Sebastijan (**kat. 26**), sv. Benedikt (**kat.**

ed by the archaeological research. Popularity of this cult can be associated with religious, historical and cultural influences and the vicinity of the neighbouring Italian coast. Our Lady of Loreto appears on eleven medals (**cat. 1-11**), followed by depictions of St Mary Immaculate with three examples (**cat. 12-14**), Our Lady of the Rosary with two specimens (**cat. 15-16**), Madonna and Child (**cat. 17**), Our Lady of Einsiedeln (**cat. 18**), St Mary of Taferl (**cat. 19**) and Our Lady of Mount Carmel (**cat. 20**) with one piece each. Due to poor preservation of one medal, the depiction of St Mary is blurred (**cat. 21**). Jesus also appears on twenty one medals, as a child most commonly with Madonna (**cat. 1-10, 15-18, 20**) and other saints (**cat. 8, 10, 12, 29**). The depiction of adult Jesus is represented as a part of the Holy Trinity medal (**cat. 11**) and in the Pietà composition (**cat. 19**), or alone as Crucified Christ (**cat. 17**) and on another medal (**cat. 21**). Depictions of various male and female saints are most numerous after Mary and Jesus. We recorded two appearances on medals by St Francis of Assisi (**cat. 3, 13**), St Charles Borromeo (**cat. 19, 24**), St Anthony of Padua (**cat. 12, 25**), St Joseph (**cat. 8, 10**), St Philip Neri (**cat. 1, 2**) and St Teresa of Avila (**cat. 1, 28**). The following saints were depicted on only one medal each: St Venantius (**cat. 4**), St Vincent Ferrer (**cat. 5**), St Thomas of Villanova (**cat. 7**), St Anna (**cat. 9**), St Dominic of Soriano (**cat. 15**), St Catherine of Siena (**cat. 15**), St Oswald (**cat. 16**), St Joseph of Cupertino (**cat. 14**), St Alypius the Stylite (**cat. 25**), St Rocco (**cat. 26**), St Sebastian (**cat. 26**), St Benedict (**cat. 27**), St John of the Cross (**cat. 28**), St Christopher (**cat. 29**) and St Peter of Alcantara (**cat. 29**). St Ignatius Loyola, St Francis Xavier and St Isidore were depicted once, all together on a medal with previously mentioned St Philip Neri and St Teresa of Avila (**cat. 1**). Other religious motifs include the Holy Eucharist (**cat. 6, 18, 24**), the shield of St Benedict (**cat. 27**), and two medals with a depiction of the Holy Door in Rome together with St Peter and Paul and the veil of Veronica are particularly interesting (**cat. 20, 23**).

¹⁰ O. KRNJAK, 2008, 151; O. KRNJAK, 2010, 18, 20, 23; Š. VRKIĆ, 2011, 323; Š. VRKIĆ, 2014, 249–251; A. AZINOVIC BEBEK, 2012 a, 138; V. GLAVAŠ, M. GLAVIČIĆ, 2012, 56; D. PERKIĆ, 2015, 48–49; I. MIRNIK, 2020, 48.

27), sv. Ivan od Križa (**kat. 28**), sv. Kristofor (**kat. 29**) i sv. Petar od Alcantare (**kat. 29**). Sv. Ignacije Loyola, sv. Franjo Ksaverski i sv. Izidor prikazani su jednom i to zajedno na medaljici s već spomenutim sv. Filipom Nerijem i sv. Terezom Avilskom (**kat. 1**). Od ostalih vjerskih motiva na trima se medaljicama javlja motiv Svete euharistije (**kat. 6, 18, 24**), na jednoj štiti sv. Benedikta (**kat. 27**), a osobito su zanimljive dvije medaljice s prikazom Svetih vrata u Rimu zajedno sa sv. Petrom i Pavlom te Veronikinim rupcem (**kat. 20, 23**).

Štovanje Gospe Loretske zabilježeno je i hodočašćima Hrvata u Loreto još od kasnog srednjeg vijeka.¹¹ Zanimljiv podatak o pobožnosti u 15. stoljeću donosi Santarelli, koji navodi da Zadrani Simeone Fanfogna po Fabiju Faccioliu šalje Marijinu svetištu u Loreto pet zlatnih dukata koje mu je ostavio vojnik Francesco Peruzović.¹² U prilog njezinu štovanju na području Zadra govori i gradnja crkve Gospe Loretske u zadarskom predjelu Arbanasima koju podiže nadbiskup Vicko Zmajević 1739. godine.¹³

Loretske medaljice mogu se okvirno podijeliti u dva uobičajena tipa. Kod prvog je prikazan lik Bogorodice s djetetom Isusom u naručju koji je inspiriran kipom iz Loreta.¹⁴ Bogorodica je odjevena u zvonoliki plašt – dalmatiku koji prekriva skulpturu od ramena do stopala, a oboje na glavi imaju krune. Plašt može biti koncipiran jednostavno ili može biti prekriven zavjetnim darovima.¹⁵ Ovaj tip se u Sv. Dominiku javlja u dvjema varijantama. Na jednoj je Bogorodica s Djetetom iznad kojih su dva viseća kandelabra (**kat. 1-3**), dok su na drugoj varijanti oboje prikazani okruženi radijalnim zrakama (**kat. 4-6**). Drugi tip medaljica posvećenih Gospi Loretskoj ima na sebi prikaz Prijenosa nazaretske kućice (**kat. 7-11**).

Honoring of Our Lady of Loreto was recorded in the pilgrimages of the Croats to Loreto back from the Late Middle Ages.¹¹ An interesting piece of information about an act of religious devotion in the 15th century is provided by Santarelli, who claimed that a resident of Zadar Simeone Fanfogna sent five golden ducats, left to him by soldier Francesco Peruzović, to the Marian shrine in Loreto via Fabio Faccioli.¹² Its veneration in the Zadar region is corroborated by the church of Our Lady of Loreto in the Zadar city district Arbanasi, that was commissioned by Archbishop Vicko Zmajević in 1739.¹³

The medals of Loreto can be generally divided into two main types. The first one bears a depiction of Madonna with baby Jesus in her arms inspired by the statue from Loreto.¹⁴ Madonna is wearing a bell-shaped mantle – a dalmatic that covers the sculpture from shoulder to feet. They are both crowned. The mantle can be simply modelled or covered with votive gifts.¹⁵ This type is represented in two variants in St Dominic. On one of them is Madonna with Child with two hanging candelabra above them (**cat. 1-3**), while on the second one they are surrounded by radial rays (**cat. 4-6**). The second type of medals dedicated to Our Lady of Loreto features the Transfer of the Holy House from Nazareth. According to the legend, in 1294 angels brought a Holy House from Nazareth to Loreto as it was in danger of being profaned by the Muslims. Before arriving to Loreto, the house stopped in Trsat in Rijeka where it stayed for three years. From 1632 the Holy House Transfer became a church holiday,¹⁶ and Trsat and Loreto became important Marian centers. In the 17th and 18th centuries Loreto was probably the most visited pilgrimage site in Italy, alongside Rome.¹⁷ On

¹¹ J. KOLANOVIĆ, 1982, 23; N. M. ROŠČIĆ, 1983; G. SANTARELLI, 1991.

¹² G. SANTARELLI, 1991, 61.

¹³ C. F. BIANCHI, 1877, 468-470; Š. PERIČIĆ et al., 2011, 360-362, bilj. 342.

¹⁴ F. GRIMALDI, 1977, 9.

¹⁵ F. GRIMALDI, 1977, 9-10; M. DUCCI, 2013, 94.

¹¹ J. KOLANOVIĆ, 1982, 23; N. M. ROŠČIĆ, 1983; G. SANTARELLI, 1991.

¹² G. SANTARELLI, 1991, 61.

¹³ C. F. BIANCHI, 1877, 468-470; Š. PERIČIĆ et al., 2011, 360-362, note 342.

¹⁴ F. GRIMALDI, 1977, 9.

¹⁵ F. GRIMALDI, 1977, 9-10; M. DUCCI, 2013, 94.

¹⁶ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 273, 414.

¹⁷ M. DUCCI, 2013, 94.

Riječ je o Prijenosu svete kuće koju su prema legendi prenijeli anđeli iz Nazareta u Loreto 1294. godine zbog opasnosti od muslimana. Prije dolaska u Loreto Sveta kuća se 1291. zaustavila na Trsatu u Rijeci gdje je boravila tri godine. Od 1632. godine Prijenos svete kuće postaje crkveni blagdan,¹⁶ a na Trsatu i u Loretu se razvijaju važna marijanska središta. Loreto je, uz Rim, tijekom 17. i 18. stoljeća vjerojatno najviše posjećivano hodočasničko mjesto u Italiji.¹⁷ Na medaljicama kućicu, koja je uvijek prikazana kao mala crkva, iznad oblaka nose anđeli na donjem dijelu, a na njezinu su krovu sjedeći likovi Bogorodice i Djeteta.¹⁸ Uokolo prikaza često se javljaju natpisi poput DOMVS LAVREA ili S M LAVRET(ANA) u značenju Sveta loretska kuća ili Sveta Marija Loretska. Navedeni prikazi javljaju se na medaljicama u kombinaciji s raznim svetcima (**kat. 1-5, 7-10**), Pokaznicom (**kat. 6**) i Sv. Trojstvom (**kat. 11**).

Slijede medaljice Bogorodice Bezgrješne (**kat. 12-14**). Bogorodica izuzeta od istočnog grijeha od kad je bila začeta (tj. *Immaculata conceptio*) nauk je koji dobiva papinsku potvrdu u 15. stoljeću. Blagdanom postaje 1644. najprije u Španjolskoj, a od 1708. i u cijeloj Crkvi.¹⁹ Od 15. stoljeća formira se prikaz Svete Marije koja stoji s rukama sklopljenim na prsima, okružena zrakama, kako stoji na polumjesecu (**kat. 12-14**), a iznad glave javlja joj se i vijenac od zvijezda (**kat. 12-13**).²⁰ Na reversu ovih medaljica javljaju se franjevački sveti sv. Antun Padovanski, sv. Franjo i sv. Josip Kupertinski.

Bogorodica od Ružarija prikazana je na dvjema dobro očuvanim medaljicama (**kat. 15-16**). Riječ je o tipu Bogorodice kojoj je posvećeno štovanje ružarija, odnosno krunice, a takvi prikazi javljaju se od kraja 15. stoljeća. Od 16. stoljeća uobičajen je tip sjedeće Bo-

the medals the house, always depicted as a little church, is carried by angels in its lower part, and seated figures of Madonna and Child are on its roof.¹⁸ Inscriptions DOMVS LAVREA or S M LAVRET(ANA meaning Holy House of Loreto or St Mary of Loreto often encircle the depiction. Mentioned depictions appear on medals with various saints (**cat. 1-5, 7-10**), monstrance (**cat. 6**) and the Holy Trinity (**cat. 11**).

The following group are medals of St Mary Immaculate (**cat. 12-14**). Madonna exempt from original sin from the moment of her conception (*Immaculata conceptio*), is a doctrine that was confirmed by the pope in the 15th century. It became a church holiday first in Spain in 1644, and from 1708 in the entire Church.¹⁹ From the 15th century, a depiction was created of St Mary standing on the crescent moon with hands clasped at her chest, surrounded by rays of light (**cat. 12-14**), with a star wreath above her head (**cat. 12-13**).²⁰ Franciscan saints St Anthony of Padua, St Francis and St Joseph of Cupertino are represented on the reverses of these medals.

Our Lady of the Rosary was depicted on two well preserved medals (**cat. 15-16**). Depictions of Madonna as a patron of the rosary appear from the end of the 15th century. The seated Madonna and Child who give a rosary to kneeling St Dominic or other Dominican male and female saints is a common representation from the 16th century. St Dominic is depicted exactly because he encouraged rosary devotions.²¹ Exceptionally well preserved medal (**cat. 15**) features a scene in which Jesus gives a rosary to St Dominic, and Madonna to St Catherine of Sienna. On the second, less well preserved example, only Madonna and Child are depicted, both holding rosaries in their hands (**cat. 16**). Both medals bear the inscription REGINA SACRAT(ISSIMI) ROSARI(I) (Queen of the Holy Rosary). St Dominic and St Oswald are depicted on the reverse of the mentioned medals. Another poorly pre-

¹⁶ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 273, 414.

¹⁷ M. DUCCI, 2013, 94.

¹⁸ F. GRIMALDI, 1977, 13.

¹⁹ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 144-145.

²⁰ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 144.

¹⁸ F. GRIMALDI, 1977, 13.

¹⁹ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 144-145.

²⁰ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 144.

²¹ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 188-189.

gorodice s Djetetom u naručju koji pružaju krunicu klečećem sv. Dominiku ili ostalim dominikanskim svetcima i vjernicima. Sv. Dominik prikazuje se upravo zato što je on još u 13. stoljeću potaknuo na pobožnost krunici.²¹ Na odlično sačuvanoj medaljici (**kat. 15**) vidljiva je navedena scena gdje Isus pruža krunicu sv. Dominiku, a Bogorodica sv. Katarini Sijenskoj. Na drugoj, lošije očuvanoj, prikazana je samo Bogorodica s Djetetom, a oboje u ruci drže krunice (**kat. 16**). Obje medaljice imaju natpis REGINA SACRAT(ISSIMI) ROSARI(I) (Kraljica Svetog Ružarija/Svete Krunice). Na reversu navedenih medaljica prikazani su sv. Dominik i sv. Osvald. Još jedna loše očuvana medaljica s likom Bogorodice s Djetetom možda bi mogla pripadati navedenom ikonografskom tipu (**kat. 17**). Bolje je vidljiv samo lik sjedeće Bogorodice s Djetetom u desnoj ruci, a uokolo teče danas nečitak natpis, stoga nije potpuno jasno je li riječ o navedenom prikazu.

Bogorodica iz Einsiedeln, najvažnijeg hodočasničkog mjesta u Švicarskoj, javlja se na samo jednoj medaljici (**kat. 18**). Riječ je o hodočasničkom mjestu s kipom crne Bogorodice koje je tijekom srednjeg vijeka predstavljalo etapu na hodočasničkom putu za Santiago de Compostelu.²² Na aversu je prikaz stojeće Bogorodice s Djetetom u lijevoj ruci, dok u desnoj drži žezlo. Oboje na glavi imaju krune s križem, a na reversu je prikaz Zlatne monstrance koja se također štuje u Einsiedlenu. Na objema stranama nalazi se i natpis, a ovakav tip medaljica izrađuje se od 1684.²³ U Hrvatskoj su ovakvi nalazi do sada zabilježeni u Loboru, Rijeci i Puli.²⁴

Medaljica s prikazom sjedeće Svete Marije na aversu koja u krilu drži odraslog Isusa (**kat. 19**) spada u ikonografski tip Bogorodice Sućutne (Pietà). Lijeva joj je ruka ispružena,

served medal featuring the depiction of the Madonna and Child might possibly belong to the mentioned iconographic type (**cat. 17**). Only the figure of the seated Madonna holding the Child on her right arm can be discerned, encircled by an illegible legend, so it is uncertain if it actually is the mentioned depiction.

Our Lady of Einsiedeln, the most important pilgrimage site in Switzerland, is depicted on only one medal (**cat. 18**). This pilgrimage site, that was a stage of the pilgrimage route to Santiago de Compostella in the Middle Ages, boasts a statue of black Madonna.²² The obverse features standing Madonna supporting the Child with her left arm, holding a scepter in her right hand. They both wear crowns with crosses on their heads. On the reverse is a depiction of the Golden monstrance also honored in Einsiedeln. Inscription is found on both sides. This type of medal was produced from 1684.²³ In Croatia such depictions have been recorded in Lobar, Rijeka and Pula.²⁴

The medal with a depiction of the seated Madonna cradling the body of adult Jesus in her lap (**cat. 19**) on the obverse belongs to the iconographic type of Madonna of Compassion (Pietà). Her left arm is outstretched, they both have halos around their heads, and behind them is a cross flanked by hanging elements (candelabra?). Only parallels for this depiction can be found on the medals of St Mary Taferl, a pilgrimage site in Austria. Behind Madonna and Christ, medals often feature a stone cross erected in Taferl in memory of all pilgrims who died during the pilgrimage.²⁵

Only one medal has a depiction of Our Lady of Mount Carmel, who was named after Mount Carmel in Israel (**cat. 20**). It is also known as Our Lady of the Scapular, and the cult was spread by the Carmelite order to whose member Simon

²¹ LEKSIKON IKONOGRFIJE, 2006, 188–189.

²² A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 124.

²³ A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 124, bilj. 214.

²⁴ O. KRNJAK, 2010, 20, kat. 42; A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012b, kat. 454, 478–479.

²² A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 124.

²³ A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 124, note 214.

²⁴ O. KRNJAK, 2010, 20, kat. 42; A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012b, cat. 454, 478–479.

²⁵ A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 123; A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012b, cat. 465–467.

oboje oko glave imaju aureole, a iza njih je postavljen križ na kojem su s lijeve i desne strane viseći stilizirani elementi (kandelabri?). Jedine paralele takvom prikazu javljaju se kod medaljica Svete Marije Taferl, hodočasničkog mjesta u Austriji. Na medaljicama se iza Bogorodice i Krista često prikazuje kameni križ koji je podignut u Taferlu kao spomen na sve hodočasnike koji su umrli za vijeme hodočašća.²⁵

Gospa Karmelska, koja je naziv dobila po brdu Karmel u Izraelu, prikazana je na samo jednoj medaljici (**kat. 20**). Naziva se još i Bogorodica od Škapulara, a kult joj je širio red karmelićana čijem se pripadniku Šimunu Stocku 1251. ukazala Gospa i uručila mu škapular čiji su nositelji nakon smrti trebali biti pošteđeni muka u paklu. Procvat kulta povezan je s protureformacijom, a od 1726. godine slavi se kao blagdan.²⁶ Na medaljici Bogorodica u lijevoj ruci drži Dijete i grli ga, a iznad njihovih glava dva anđela krune Mariju. Ova medaljica pripada najstarijim sigurno datiranim medaljicama pronađenim u Sv. Dominiku, jer na reversu nosi i godinu izrade, a to je 1625.

Za medaljicu **kat. 21** možemo pretpostaviti da je na reversu prikazana Sveta Marija. Vidljivo je poprsje svete u desnom profilu, dok je na aversu, čini se, prikaz Isusa u lijevom profilu s trnovom krunom na glavi. Ovakve kombinacije vrlo su česte, a ponekad su oba lika okružena zrakama i natpisom Spasitelj Svijeta i Majka Spasitelja Svijeta.

Osim navedenih primjera Djeteta te pret hodno opisane medaljice, Isusa nalazimo i kod prikaza Sv. Trojstva na aversu, dok je na reversu već spomenuti prijenos Svete kuće (**kat. 11**). Sveto Trojstvo prikazano je kako lebdi iznad oblaka okruženo zrakama, a čine ga Bog Otac raširenih ruku ispred kojeg je lik raspetog Krista iznad čije je glave golubica. Ovo je uobičajeni antropomorfnu prikaz Sv. Trojstva koji je u zapadnoj ikonografiji ustaljen od srednjeg

Stock, the Virgin Mary appeared in 1251 and gave him the scapular whose wearers were supposed to be saved from eternal fires. Blossoming of the cult was associated with Counter-Reformation, and it was celebrated as a holiday since 1726.²⁶ On the medal the Madonna holds and hugs the Child with her left arm, and above their heads two angels crown Mary. This medal belongs to the oldest medals found in St Dominic that were dated with certainty, as it has the production year 1625 on the reverse.

For the medal **cat. 21** we can assume that St Mary was depicted on the reverse. Bust of the saint is visible in right profile, while the obverse features Jesus, as it seems, in left profile with a crown of thorns on his head. These combinations are very common, and occasionally both figures are encircled by rays and by the inscription Saviour of the World and Mother of the Saviour of the World.

Except for the mentioned examples of the Child and previously described medal, we find representation of Jesus on the obverse of the Holy Trinity depiction, while the reverse features previously mentioned Transfer of the Holy House (**cat. 11**). The Holy Trinity was depicted floating above the clouds surrounded by rays, and it consists of God the Father with open arms, crucified Christ in front of him and a dove above Christ's head. This is an anthropomorphic representation of the Holy Trinity, common in western iconography from the Middle Ages.²⁷ Direct comparisons for the mentioned representation can be found in medals found in Italy and Slovenia that feature a depiction of Our Lady of Loreto on the other side.²⁸ Jesus was depicted crucified on the medal in combination with the representation of Madonna and Child (**cat. 17**). Unfortunately, both sides of the medal are poorly preserved as well as the inscriptions around the scene. At present only part of the inscriptions is visible around the feeble body of

²⁵ A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012a, 123; A. AZINOVIĆ BEBEK, 2012b, kat. 465–467.

²⁶ LEKSIKON IKONOGRFIJE, 2006, 272.

²⁶ LEKSIKON IKONOGRFIJE, 2006, 272.

²⁷ LEKSIKON IKONOGRFIJE, 2006, 605.

²⁸ F. GRIMALDI, 1977, cat. A/167; D. KNEZ, 2001, cat. 99; M. DUCCI, 2013, cat. 209.

vijeka.²⁷ Direktne usporedbe navedenom prikazu nalazimo na medaljicama pronađenim u Italiji i Sloveniji koje, s druge strane, imaju prikaz Bogorodica Loretske.²⁸ Isus je prikazan kao Raspeti na medaljici u kombinaciji s prikazom Bogorodice s Djetetom (**kat. 17**). Nažalost, obje strane medaljice loše su očuvane kao i natpisi uokolo prikaza. Oko klonulog Kristova tijela na križu danas je vidljiv samo dio natpisa, a komparacije nalazimo među talijanskim primjercima.²⁹

Po brojnosti nakon Marije i Isusa slijede medaljice raznih svetaca. Među najpopularnijim svetcima je svakako sv. Franjo Asiški koji se javlja u kombinaciji s Bogorodicom Loretskom (**kat. 3**) i Bogorodicom Bezgrješnom (**kat. 13**). Sv. Franjo (Assisi, 1182. – Assisi, 1226.) osnivač je reda franjevaca, tj. reda „manje braće“, poznat po poniznosti i propovijedanju, čudima te stigmama. Papa Grgur IX. proglasio ga je svetcem 1228. godine, zaštitnik je franjevačkih redova, Italije, siromaha i ekologije.³⁰ Na objema medaljicama prikazana je njegova stigmatizacija (**kat. 3, 13**).

Iznimno popularan je i sv. Antun Padovanski (Lisabon, 1195. – Padova, 1231.)³¹ koji se javlja na medaljicama s Bogorodicom Bezgrješnom (**kat. 12**) i sv. Alipijem Stilitom (**kat. 25**). Izvorno je pripadao redu augustinaca, a poslije se priključio franjevačkom redu. Predavao je bogoslovne nauke u Italiji i Francuskoj. Jedan je od najštovanijih svetaca u narodu, pripisuju mu se brojna čuda, a kanoniziran je 1232. Zaziva se za pronalaženje izgubljenih stvari, za spas iz brodoloma i oslobađanje zatvorenika, zaštitnik je siromaha i zaljubljenih.³² Na medaljicama se prikazuje u habitu, s ljiljanom (**kat. 12, 25**), a u ruci drži malog Isusa

Christ, and comparisons can be found among the Italian examples.²⁹

Medals of different saints follow the ones featuring Mary and Jesus with regard to quantity. St Francis of Assisi definitely belongs to the most popular saints, appearing with Our Lady of Loreto (**cat. 3**) and St Mary Immaculate (**cat. 13**). St Francis (Assisi 1182 - Assisi 1226) is the founder of the Franciscan Order (“little brothers”) known for humility and preaching, wonders and stigmata. He was declared a saint in 1228 by Pope Gregory IX. He is the patron saint of the Franciscan orders, Italy, the poor and ecology.³⁰ His stigmatization is depicted on both medals (**cat. 3, 13**).

St Anthony of Padua (Lisbon 1195 - Padua 1231)³¹ was exceptionally important, represented on the medals with St Mary Immaculate (**cat. 12**) and St Alypius the Stylite (**cat. 15**). Originally he was a member of the Augustinian Order, and later he joined the Franciscans. He taught theology in Italy and France. He is one of the most widely revered saints. Many miracles are attributed to him, and he was canonized in 1232. He is invoked for the return of lost property, saving from shipwrecks, he is the patron saint of the poor and lovers.³² On medals he is depicted in a habit, with a lily (**cat. 12, 25**), holding baby Jesus on his arm (**cat. 12**).

St Joseph's depictions are also common, represented on the medals with the Transfer of the Holy House (**cat. 8, 10**). In the New Testament he is the betrothed of St Mary and Jesus' stepfather. His cult in the western church spread from the 11th century. He was honored by various religious orders (Franciscans, Dominicans, reformed Carmelites, Jesuits). A chapel was dedicated to him in the Basilica in Loreto.³³ He is invoked for a happy marriage, against illness and for a good death. He is the patron saint of the

²⁷ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 605.

²⁸ F. GRIMALDI, 1977, kat. A/167; D. KNEZ, 2001, kat. 99; M. DUCCI, 2013, kat. 209.

²⁹ F. GRIMALDI, 1977, kat. A/152; M. DUCCI, 2013, kat. 211.

³⁰ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 259–262.

³¹ M. DUCCI, 2013, 178.

³² F. GRIMALDI, 1977, 70; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 135; M. DUCCI, 2013, 178–179.

²⁹ F. GRIMALDI, 1977, cat. A/152; M. DUCCI, 2013, cat. 211.

³⁰ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 259–262.

³¹ M. DUCCI, 2013, 178.

³² F. GRIMALDI, 1977, 70; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 135; M. DUCCI, 2013, 178–179.

³³ F. GRIMALDI, 1977, 79.

(**kat. 12**).

Vrlo čest je i sv. Josip, koji se javlja na medaljicama s prijenosom Svete kuće (**kat. 8, 10**). Prema Novom zavjetu, zaručnik je Svete Marije i Isusov poočim, a kult u zapadnoj crkvi širi mu se od 11. stoljeća. Omiljen je u raznim vjerskim redovima (franjevci, dominikanci, reformirani karmelićani, jezuiti). U loretskoj bazilici posvećena mu je kapela.³³ Zaziva se za uspješni brak, protiv bolesti te za dobru smrt, a zaštitnik je stolara, siromašnih, umirućih i papa.³⁴ Najčešće se prikazuje kao bradati muškarac koji u naručju drži malog Isusa (**kat. 8, 10**).

Sv. Karlo Boromejski (Arona, 1538. – Milano, 1584.),³⁵ kao i prethodno navedeni svetcu, prikazan je na medaljicama dva puta, i to sa Svetom Marijom Taferl (**kat. 19**) i Presvetim Sakramentom (**kat. 24**). Bio je kardinal i nadbiskup Milana. Istaknuo se brigom za bolesne u vrijeme kuge u Milanu 1575., a kanoniziran je 1610. Zaziva se protiv zaraznih bolesti, zaštitnik je Milana i drugih gradova u Italiji, biskupa, kardinala i duhovnih vođa.³⁶ Na medaljicama je prikazan u kardinalskoj ili biskupskoj odori kako stoji ispred raspela (**kat. 19, 24**).

Sv. Filip Neri (Firenca, 1515. – Rim, 1595.)³⁷ javlja se na medaljicama Gospe Loretske. Jednom je prikazan samostalno (**kat. 2**), a drugi put u skupini tzv. Petero kanoniziranih (**kat. 1**). Osnivač je reda oratorijanaca i jedan od najvažnijih provoditelja katoličke reforme u Italiji. Kanoniziran je 1622. godine. Zaštitnik je protiv potresa, kostobolje i neplodnosti žena.³⁸ Na medaljici je prikazan u kontemplaciji (**kat. 2**).

Sv. Tereza Avilska (Avila, 1515. – Alba di

poor, carpenters, the dying and popes.³⁴ Most commonly he is depicted as a bearded man holding baby Jesus in his arms (**kat. 8, 10**).

St Charles Borromeo (Arona 1538 - Milan 1584),³⁵ like the previously mentioned saints, was depicted on two medals: with St Mary Taferl (**kat. 19**) and the Blessed Sacrament (**kat. 24**). He was cardinal and the archbishop of Milan. During an outbreak of the plague in Milan in 1575, he cared for the sick. He was canonized in 1610. He is invoked against contagious diseases, and is the patron saint of Milan and other cities in Italy, also of bishops, cardinals and spiritual leaders.³⁶ On the medals he is depicted in the cardinal's or bishop's attire standing in front of a crucifix (**kat. 19, 24**).

St Philip Neri (Florence 1515 - Rome 1595)³⁷ is represented on the medals of Our Lady of Loreto. On one medal he is depicted alone (**kat. 2**), and on the other example in the group of the five canonized saints (**kat. 1**). He was the founder of the Oratorian Order and one of the most important proponents of the Catholic reform in Italy. He was canonized in 1622. He is invoked against earthquakes, bone pain and female infertility.³⁸ The medal depicts him in contemplation (**kat. 2**).

St Teresa of Avila (Avila 1515 - Alba di Tormes 1582),³⁹ is also represented on the medals from St Dominic, depicted alone (**kat. 28**), and as a part of the previously mentioned scene of the five canonized saints (**kat. 1**). A Christian mystic, she was a member of the Carmelite Order that she reformed together with St John of the Cross, both for women and men. She was canonized in 1622. She is invoked in case of maladies of heart and body, and to aid souls in the purgatory. She is the patron saint of orphans, religious orders and

³³ F. GRIMALDI, 1977, 79.

³⁴ O. KRNJAK, 2004, 124.

³⁵ LEKSIKON IKONOGRAFIJE 2006, 351; M. DUCCI, 2013, 179.

³⁶ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 351-352; ST. CHARLES BORROMEO, 2020.

³⁷ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 256.

³⁸ F. GRIMALDI, 1977, 75; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 256.

³⁴ O. KRNJAK, 2004, 124.

³⁵ LEKSIKON IKONOGRAFIJE 2006, 351; M. DUCCI, 2013, 179.

³⁶ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 351-352; ST. CHARLES BORROMEO, 2020.

³⁷ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 256.

³⁸ F. GRIMALDI, 1977, 75; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 256.

³⁹ F. GRIMALDI, 1977, 93.

Tormes, 1582.)³⁹ također je zastupljena na medaljicama iz Sv. Dominika, i to samostalno (**kat. 28**) te kao dio već spomenutog prikaza Petero kanoniziranih (**kat. 1**). Kršćanski je mistik, bila je članica karmelićanskog reda kojeg je zajedno sa sv. Ivanom od Križa reformirala, i to ženski i muški red. Kanonizirana je 1622. godine. Zaziva se kod bolesti srca i tijela i za pomoć dušama u čistilištu, a zaštitnica je siročadi, vjerskih redova i Španjolske.⁴⁰ Često je prikazana u ekstazi (**kat. 28**).

Sv. Ivan od Križa (Fontiveros, 1542. – Ubeda, 1592.) javlja se na medaljici s već spomenutom sv. Terezom Avilskom (**kat. 28**). Jedan je od najvećih kršćanskih mistika i španjolskih pjesnika, član karmelićana te zajedno sa sv. Terezom reformira red. Kanoniziran je 1726. godine.⁴¹ Prikazan je u habitu kako stoji ispred križa (**kat. 28**).

Petero kanoniziranih koji se u Sv. Dominiku javljaju na jednom prikazu u kombinaciji s Gospom Loretskom čine sljedeći svetcu: sv. Tereza Avilska, sv. Filip Neri, sv. Ignacije Loyola, sv. Izidor i sv. Franjo Ksaverski (**kat. 1**). Riječ je o svetcima koje je 1622. godine kanonizirao papa Gregor XV.⁴² Sv. Ignacije Loyola (Loyola, 1491. – Rim, 1556.) osnivač je Družbe Isusove, tj. isusovačkog ili jezuitskog reda. Bavio se misionarstvom, zaziva se protiv groznice, grizodušja, čarobnjaštva, vukova, a zaštitnik je isusovaca, duhovnih vježbi, djece i ratnika.⁴³ Sv. Franjo Ksaverski (Navarra, 1506. – San Tecao (Sancian), 1552.) također član isusovačkog reda, jedan je od najvećih misionara svih vremena, nazivan i „apostol Indije“ zbog svojeg djelovanja na Orijentu, a osobito u Indiji i Japanu. Zaziva se protiv kužnih bolesti i oluje, a zaštitnik je misija, misionara, brodarka i turizma.⁴⁴ Sv. Izidor (Španjolska, 1070. – Madrid,

Spain.⁴⁰ She is often depicted in ecstasy (**cat. 28**).

St John of the Cross (Fontiveros 1542 - Ubeda 1592) is represented on the medal with St Teresa of Avila (**cat. 28**). He is one of the greatest Christian mystics and Spanish poets, a member of the Carmelite Order that he reformed with St Teresa. He was canonized in 1726.⁴¹ He was depicted wearing a habit standing in front of a cross (**cat. 28**).

Five canonized saints that appear on one medal with Our Lady of Loreto are the following saints: St Teresa of Avila, St Philip Neri, St Ignatius Loyola, St Isidore and St Francis Xavier (**cat. 1**). These saints were canonized in 1622 by Pope Gregory XV.⁴² St Ignatius Loyola (Loyola 1491 - Rome 1556) was the founder of the Society of Jesus (Jesuits) and active in missionary work. He is invoked against fever, remorse, wolves, and is the patron saint of the Jesuits, spiritual exercises, children and warriors.⁴³ St Francis Xavier was also a member of the Jesuit Order, one of the greatest missionaries of all times, also known as the “Apostle of India“ due to his work in the Orient, particularly in India and Japan. He is invoked against plague diseases and storms, and he is the patron saint of missions, missionaries, shippers and tourism.⁴⁴ St Isidore (Spain 1070- Madrid 1150) was dedicated to agricultural work and care for the poorest. His cult spread from Spain to Alpine rural population. He is the patron of a plentiful harvest and agricultural works.⁴⁵ All the mentioned saints are depicted standing under the sun encircled by rays (**cat. 1**).

St Venantius and St Vincent Ferrer appear on the medals depicting Our Lady of Loreto. St Venantius of Camerino (buried in Camerino in the year 250) was a Roman nobleman, celebrated as a saint and martyr. He is the patron saint of pas-

³⁹ F. GRIMALDI, 1977, 93.

⁴⁰ F. GRIMALDI, 1977, 93; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 595-596; M. DUCCI, 2013, 192.

⁴¹ ST. JOHN OF THE CROSS, 2020.

⁴² M. DUCCI, 2013, 170.

⁴³ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 287.

⁴⁴ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 262-263; M. DUCCI, 2013, 184.

⁴⁰ F. GRIMALDI, 1977, 93; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 595-596; M. DUCCI, 2013, 192.

⁴¹ ST. JOHN OF THE CROSS, 2020.

⁴² M. DUCCI, 2013, 170.

⁴³ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 287.

⁴⁴ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 262-263; M. DUCCI, 2013, 184.

⁴⁵ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 317; M. DUCCI, 2013, 186.

1150.) bio je posvećen radovima u polju i brizi za najsiromašnije. Kult mu se iz Španjolske širio među alpskim seoskim stanovništvom. Zaštitnik je dobre žetve i ratarskih poslova.⁴⁵ Svi navedeni sveti prikazani su kako stoje ispod Sunca okruženog zrakama (**kat. 1**).

Sv. Venancije i sv. Vinko Ferrerski javljaju se na medaljicama s likom Bogorodice Loretske. Sv. Venancije iz Camerina (pokopan u Camerinu 250.), rimski plemić, slavljen je kao svetac i mučenik. Zaštitnik je putnika i zaziva se kod opasnosti u planini, a često se prikazuje na medaljicama iz Loreta (**kat. 4**).⁴⁶

Sv. Vinko Ferrerski (Valencija, 1350. – Bretnja, 1419.), član dominikanskog reda, bio je posvećen propovijedanju i obraćanju heretika. Pripisuju mu se brojna čuda poput ozdravljenja i uskrisenja mrtvaca. Kanoniziran je 1455. Zaziva se protiv epilepsije, glavobolje, bolesti i svake forme zla, potresa i gromova, za zaštitu usjeva, a zaštitnik je zidara i grada Valencije.⁴⁷ Prikazuje se kako propovijeda (**kat. 5**).

Sv. Dominik iz Soriana i sv. Katarina Sijenska javljaju se na istoj medaljici u kombinaciji s Bogorodicom od Ružarija (**kat. 15**). Sv. Dominik (Burgos, 1170. – Bologna, 1221.) osnivač je Reda propovjednika, odnosno dominikanaca, čija su osnovna načela propovijed, učenje, siromaštvo, zajednički život i misionarenje. Neprestano je propovijedao, a smatra se da je on ustanovio pobožnost krunice. Kanoniziran je 1234.⁴⁸ Zaziva se protiv opasnosti od oluje i tuče, groznice, ugriza bijesnih pasa i zmija.⁴⁹ Često se prikazuje s krunicom što je vidljivo i na aversu medaljice. Na reversu je prikaz sv. Dominika iz Soriana, odnosno njegova portreta iz dominikanskog samostana u Sorianu u Italiji. U crkvi sv. Dominika u Sorianu Calabru u noći 15. rujna

sengers and is invoked in case of accidents in the mountains. He is often depicted on medals from Loreto (**cat. 4**).⁴⁶

St Vincent Ferrer (Valencia 1350- Brittany 1419) was a member of the Dominican Order, dedicated to preaching and conversion of heretics. Many miracles are attributed to him, such as healing and raising the dead. He was canonized in 1455. He is invoked against epilepsy, headache, sickness and any kind of evil, earthquakes and thunder, protection of crops. He is the patron saint of masons and of the city of Valencia.⁴⁷ St Vincent Ferrer is depicted in preaching posture (**cat. 5**).

St Dominic of Soriano and St Catherine of Siena are featured on the same medal in combination with Our Lady of the Rosary (**cat. 15**). St Dominic (Burgos 1170 - Bologna 1221) is the founder of the Order of Preachers (Dominicans) whose main principles are preaching, teaching, poverty, common life and missionary work. He preached constantly, and is believed to have established the piety of the rosary. He was canonized in 1234.⁴⁸ He is invoked against thunder and hail, fever, mad dog's bite and snakes.⁴⁹ He is often depicted with a rosary as illustrated by the medal obverse. Depiction of St Dominic of Soriano is on the reverse, that is his portrait from the Dominican monastery in Soriano in Italy. In the church of St Dominic in Soriano Calabro, the Virgin Mary, St Mary Magdalene and St Catherine of Alexandria appeared to Fr Lorenzo da Grotteria on the night of September 15, 1530, giving him a canvas depicting St Dominic to place it on the altar. After canonical procedure in 1609, Pope Urban V introduced this date as a liturgical holiday.⁵⁰ On the reverse of the medal is a depiction of a saint in a habit holding a lily and a book. St Catherine of Siena (Siena 1347 - Rome 1380) was a

⁴⁵ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 317; M. DUCCI, 2013, 186.

⁴⁶ F. GRIMALDI, 1977, 95; M. DUCCI, 2013, 193.

⁴⁷ F. GRIMALDI, 1977, 95; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 618; M. DUCCI, 2013, 193.

⁴⁸ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 252-253; M. DUCCI, 2013, 180.

⁴⁹ F. GRIMALDI, 1977, 73.

⁴⁶ F. GRIMALDI, 1977, 95; M. DUCCI, 2013, 193.

⁴⁷ F. GRIMALDI, 1977, 95; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 618; M. DUCCI, 2013, 193.

⁴⁸ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 252-253; M. DUCCI, 2013, 180.

⁴⁹ F. GRIMALDI, 1977, 73.

⁵⁰ M. DUCCI, 2013, 75, note 8.

1530. godine fra Lorenzu da Grotteriji ukazale su se Djevica Marija, sv. Marija Magdalena i sv. Katarina Aleksandrijska, dajući mu jedno platno s prikazom sv. Dominika da postavi na oltar. Nakon kanonskog postupka 1609. papa Urban V. uveo je to kao liturgijski blagdan.⁵⁰ Na reversu medaljice je prikaz svetca s u habitu koji u rukama drži ljiljan i knjigu. Sv. Katarina Sijenska (Siena, 1347. – Rim, 1380.) bila je članica dominikanskog reda, a prema tradiciji, pet godina prije smrti primila je stigme. Kanonizirana je 1461. godine. Često se prikazuje s krunicom, koju joj na navedenoj medaljici daje Bogorodica.

Sv. Toma od Villanove (Fuenllana, 1488. – Valencija, 1555.), član reda augustinaca, bio je i biskup Valencije. Jedan je od najvažnijih sudionika reforme španjolskog katoličanstva. Istaknuo se po milosrđu i pomoći siromašnima, a kanoniziran je 1658.⁵¹ Na medaljici je prikazano poprsje svetca s mitrom na glavi (**kat. 7**).

Sv. Ana jedna je od rijetkih svetica prikazanih na medaljicama čiji je prikaz kombiniran s prijenosom Svete kuće (**kat. 9**). Bila je majka Djevice Marije, a kult joj se širi na istoku od 6., a na zapadu od 8. stoljeća. U bazilici u Loretu nalazi se kapela posvećena ovoj svetici. Zaštitnica je trudnica, majki, udovica, radnica, ali i zlatara, tesara, stolara, rudara.⁵² Na medaljici je prikazana scena na kojoj sv. Ana poučava malu Svetu Mariju čitanju.

Sv. Osvald (Northumbrija, oko 605. – Maserfield, 642.) bio je engleski kralj i mučenik. Nakon očeve smrti bježi u Škotsku gdje se obraća na kršćanstvo. Poginuo je u bitci kod Maserfielda, pokopan je u Bardneyu, a njegov grob mjesto je brojnih čuda. Kult mu se iz Engleske širi u Škotsku i dalje u ostatak Europe. Zaziva se za dobru ljetinu, lijepo vrijeme i zdravlje životinja. Na medaljici se javlja u kombinaciji s Bogorodicom od Ružarija, a

member of the Dominican Order, and the legend has it that she received stigmata five years before she died. She was canonized in 1461. She is often depicted with a rosary, handed to her by Madonna on the mentioned medal.

St Thomas of Villanova (Fuenllana 1488 - Valencia 1555), member of the Augustinians was also bishop of Valencia. He is one of the most important participants of the Spanish Catholicism reform. He was renowned for his mercy and helping the poor. St Thomas of Villanova was canonized in 1658.⁵¹ The medal depicts the saint's bust with a mitre on his head (**cat. 7**).

St Anna is one of rare female saints whose depiction was combined with the Transfer of the Holy House (**cat. 9**). She was the mother of the Virgin Mary, and her cult spread in the East from the 6th century, and in the West from the 8th century. A chapel dedicated to this saint can be found in the Basilica in Loreto. She was the patron saint of pregnant women, mothers, widows, workwomen, but also goldsmiths, carpenters, miners.⁵² The medal depicts St Anna teaching little St Mary how to read.

St Oswald (Northumbria ca. 605 - Maserfield 642) was the English king and martyr. After his father's death he escaped to Scotland where he was converted to Christianity. He died in the Battle of Maserfield, was buried in Bardney, and his grave is a place of many miracles. His cult spread from England to Scotland and further afield to Europe. He is invoked for a good harvest, nice weather and animal health. On the medal he is depicted with a scepter in his hand, appearing with Our Lady of the Rosary (**cat. 16**).⁵³

St Joseph of Cupertino (Cupertino 1603 - Osimo 1663), a member of the Franciscan Order, was renowned as the flying saint, due to a number of levitations and ecstasies. He was canonized in 1767, as a patron of disciples and students.⁵⁴ On

⁵⁰ M. DUCCI, 2013, 75, bilj. 8

⁵¹ F. GRIMALDI, 1977, 94; M. DUCCI, 2013, 192-193.

⁵² F. GRIMALDI, 1977, 69; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 127.

⁵¹ F. GRIMALDI, 1977, 94; M. DUCCI, 2013, 192-193.

⁵² F. GRIMALDI, 1977, 69; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 127.

⁵³ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 474.

⁵⁴ F. GRIMALDI, 1977, 81.

prikazan je sa žezlom u ruci (**kat. 16**).⁵³

Sv. Josip Kupertinski (Copertino, 1603. – Osimo, 1663.), član franjevačkog reda, bio je poznat i kao svetac koji leti, zbog brojnih događaja levitacije i ekstaze. Kanoniziran je 1767., a zaštitnik je đaka i studenata.⁵⁴ Prikazan je kako levitira ispred križa na medaljici u kombinaciji s Bogorodicom Bezgrješnom (**kat. 14**).

Jedan od svetaca čiji su prikazi na medaljicama rijetki je sv. Alipio Stilit (Hadrianopolis u Paflagoniji, 6.-7. stoljeće) (**kat. 25**). On je bio đakon koji se s trideset godina povukao najprije u celu na dvije godine, a zatim je šezdeset sedam godina proveo na stupu (stilit). U podnožju stupa formirale su se dvije zajednice njegovih sljedbenika, muška i ženska.⁵⁵ Prikazan je na stupu na čijem je vrhu formirana platforma s ogradom, a na drugoj strani medaljice je sv. Antun Padovanski.

Sv. Roko i sv. Sebastijan prikazani su na istoj medaljici (**kat. 26**). Sv. Roko (Montpellier, 1345.-1350. – Voghera, 1376.-1379.) nakon smrti svojih roditelja zaputio se u hodočašće u Rim. Na tom putu njegovao je mnoge bolesne od kuge i postigao čudesna ozdravljenja. Nakon što je i sam obolio, od gladi ga je spasio pas koji mu je svaki dan donosio kruh. Zaziva se za zaštitu od kuge i kolere, od filoksere vinove loze, za zdravlje životinja, a zaštitnik je i zatvorenika.⁵⁶ Prikazan je kao hodočasnik, a uz njega je i pas. Sv. Sebastijan (rođen u Narbonni, živio u 3. st.) bio je kršćanin i zapovjednik pretorijanaca. Zbog vjere je mučen tako što je zavezan na stup i gađan strelicama. Nakon što je to preživio, poslije je ubijen u areni. Kako se prije vjerovalo da se kuga širi pomoću Apolonove strelice, postao je zaštitnik protiv kuge i rana.⁵⁷ Prikazan je zavezan za stup, a iz tijela mu vire strelice.

⁵³ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 474.

⁵⁴ F. GRIMALDI, 1977, 81.

⁵⁵ ALIPIO STILITA, 2020.

⁵⁶ F. GRIMALDI, 1977, 91; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 543-544; M. DUCCI, 2013, 190-191.

⁵⁷ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 555-556.

the medal he is depicted levitating in front of a cross with St Mary Immaculate (**cat. 14**).

One of the saints whose depictions on medals are rare is St Alypius the Stylite (Hadrianopolis in Paphlagonia, 6th-7th centuries)(**cat. 25**). He was a deacon who retreated to a monastic cell for two years at first, and then spent sixty seven years on a pillar (stylite). Two communities of his followers (men and women) were formed at the foot of the pillar.⁵⁵ He was depicted on a pillar on the top of which is an enclosed platform. Other side of the medal features St Anthony of Padua.

St Rocco and St Sebastian were depicted on the same medal (**cat. 26**). St Rocco (Montpellier 1345-1350 - Voghera 1376-1379) undertook a pilgrimage to Rome after his parents died. On his journey he cared for many people sick with plague, and achieved miraculous healings. After he got sick himself, he was saved from hunger by a dog who brought him bread every day. He is invoked to protect from plague and cholera, and grape phylloxera, for animal health, and he is also the patron saint of prisoners.⁵⁶ He was depicted as a pilgrim, accompanied by a dog. St Sebastian (born in Narbonne, lived in the 3rd cent.) was a Christian and the commander of the praetorian guard. He was tortured because of his faith, tied to a post and shot with arrows. After surviving, he was killed in an arena. Since it was believed that plague was spread with Apollo's arrow, he became the saint protecting from plague and wounds.⁵⁷ He is depicted tied to a post, with arrows sticking out of his body.

St Benedict (Nursia 480 - Monte Cassino 540) was a hermit at first, and then he founded the Benedictines, the oldest religious order in the Western Church. He founded a number of monasteries the most famous being the one in Monte Cassino where he established the order principles. The motto of the order was *Ora et Labora* ("pray and work"). He is invoked against

⁵⁵ ALIPIO STILITA, 2020.

⁵⁶ F. GRIMALDI, 1977, 91; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 543-544; M. DUCCI, 2013, 190-191.

⁵⁷ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 555-556.

Sv. Benedikt (Nursija, 480. – Monte Cassino, 540.) najprije je bio pustinjač, a poslije je osnovao benediktince, najstariji samostanski red u zapadnoj Crkvi. Osnovao je mnoge samostane na čelu s onim u Monte Cassinu gdje utemeljuje pravila reda. Geslo reda je *Ora et Labora* (radi i moli). Zaziva se protiv otrova, kuge, crvenog vjetra, čaranja i za postizanje dobre smrti. Zaštitnik je benediktinaca i Europe.⁵⁸ Prikazan je kako stoji s kaležom u jednoj i štapom s križem u drugoj ruci, a na reversu je njegov štit (**kat. 27**).

Sv. Kristofor i sv. Petar od Alcantare prikazani su na istoj medaljici (**kat. 29**). Sv. Kristofor (Palestina, 3. st.) prema predaji bio je divovskog rasta. Poznat je po događaju kad je pomagao ljudima prijeći nabujalu rijeku. Jedne noći probudi ga Dijete i zamoli da ga prenese preko. Kristofor ga stavi na ramena i kad su ušli u rijeku, bujica je sve više jačala, a Dijete je postajalo sve teže. Kad su prešli rijeku, Dijete mu objasni da je ono Krist i da je na ramenima nosio cijeli svijet i njegova Stvoritelja. Nakon toga Kristofor se obrati na kršćanstvo, a poslije je zbog vjere bio mučen i ubijen. Zaštitnik je putnika, posebno kod teških prijelaza preko planine i vode, od iznenadne smrti, kuge i svih bolesti, vrtlara.⁵⁹ Sv. Petar od Alcantare (Alcantara, 1499. – Arenas, 1562.) bio je član franjevačkog reda, čuven je po pokajništvu i siromaštvu. Osnivač je reformiranog reda franjevaca. Kanoniziran je 1669. Zaštitnik je noćne straže, jer je navodno noću spavao samo jedan sat.⁶⁰ Sv. Kristofor prikazan je kako prenosi Krista preko rijeke, a sv. Petar je ispred križa (**kat. 29**).

Na trima medaljicama javlja se motiv Svete euharistije (**kat. 6, 18, 24**). Euharistija je jedan od glavnih sakramenata i najsvečaniji čin kršćanskog kulta gdje posvećeni kruh (hostija) i vino simboliziraju tijelo i krv Kristovu.⁶¹

poisons, plague, red wind, black magic and to have a good death. He is the patron of the Benedictines and Europe.⁵⁸ St Benedict is depicted standing with a chalice in one hand and a cross in the other, his shield is featured on the reverse (**cat. 27**).

St Christopher and St Peter of Alcantara were depicted on the same medal (**cat. 29**). St Christopher (Palestine, 3rd century) was of gigantic stature, according to legend. He is known for an event when he helped people to cross a swollen river. One night a Child awoke him and asked him to take him across the river. Christopher put him on his shoulders and as they got into the river, the torrent grew stronger, and the Child grew heavier. After they had crossed the river, the Child introduced himself as Christ, telling Christopher that he carried the entire world and its Saviour on his back. After that, Christopher converted to Christianity, and subsequently he was tortured and killed because of his faith. He is the patron of gardeners, passengers, in particular in cases of difficult crossings over mountains or waters; he protects from sudden death, plague and all diseases.⁵⁹ St Peter of Alcantara (Alcantara 1499 - Arenas 1562) was a member of the Franciscan Order, known for penitence and poverty. He is the founder of the reformed Franciscan Order, canonized in 1669. He is the patron of the night watch, as he allegedly slept for only an hour every night.⁶⁰ St Christopher was depicted carrying Christ across the river, and St Peter in front of a cross (**cat. 29**).

Three medals feature a motif of the Holy Eucharist (**cat. 6, 18, 24**). The Eucharist is one of the main sacraments and the most solemn act of the Christian cult when consecrated bread (wafer) and wine symbolize the body and blood of Christ.⁶¹ It is depicted as the wafer above the chalice (**cat. 24**) or in form of a Baroque mon-

⁵⁸ F. GRIMALDI, 1977, 71; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 161-162; A. AZINOVIĆ BEBEK 2012a, 73; M. DUCCI, 2013, 179.

⁵⁹ F. GRIMALDI, 1977, 72-73; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 383-384.

⁶⁰ F. GRIMALDI, 1977, 89-90; M. DUCCI, 2013, 189.

⁶¹ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 249-251.

⁵⁸ F. GRIMALDI, 1977, 71; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 161-162; A. AZINOVIĆ BEBEK 2012a, 73; M. DUCCI, 2013, 179.

⁵⁹ F. GRIMALDI, 1977, 72-73; LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 383-384.

⁶⁰ F. GRIMALDI, 1977, 89-90; M. DUCCI, 2013, 189.

⁶¹ LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006, 249-251.

Prikazuje se kao hostija iznad kaleža (**kat. 24**) ili u formi barokne pokaznice, odnosno monstrance ili ostensorija u kojem se hostija izlagala (**kat. 6, 18**).

Vrlo zanimljive nalaze čine jubilejske medaljice, odnosno medaljice koje su izdane prigodom Jubileja (**kat. 20, 23**). Godina Jubileja ili Sveta godina jest svečanost u Katoličkoj Crkvi kada papa udjeljuje vjernicima indulgenciju, tj. oprost grijeha. Prvu jubilejsku godinu uvođi papa Bonifacije VIII. 1300. godine kao pojavu svakih 100 godina, Klement VI. smanjio je vremenski razmak na 50, a Pavao II. na svakih 25 godina. Svečanost počinje na Badnjak otvaranjem Svetih vrata rimskih bazilika Sv. Petra, Sv. Ivana Lateranskog, Sv. Pavla izvan zidina i Svete Marije Velike, a završava njihovim zatvaranjem godinu dana poslije.⁶² Sveta vrata na svim četirima bazilikama nalaze se desno od glavnog ulaza i zazidana su, osim tijekom jubilejske godine kada se otvaraju i nakon čijeg se završetka ponovno zazidavaju.⁶³ Za vrijeme tih godina broj hodočašća u Rim znatno je povećan, pa se procjenjuje da je u 17. stoljeću na jubilejske godine 1625. i 1650. grad posjetilo 700 000 stranaca.⁶⁴ Na objema medaljicama prikazani su sv. Petar i Pavao između kojih su Sveta vrata, a u odsječku je i otisnuta godina 1625. Na jednoj medaljici je i već spomenuti prikaz Svete Marije od Karmela (**kat. 20**), dok se na drugoj između svetog Petra i Pavla javlja prikaz Veronikina rupca (**kat. 23**). Sveta vrata predstavljaju četiri rimske bazilike koje je svaki hodočasnik trebao posjetiti. Likovi Petra i Pavla simboliziraju crkve koje su podignute iznad njihovih grobova, a Veronikin rubac predstavlja relikviju koja se čuvala u Sv. Petru u Vatikanu, tako da navedeni prikazi aludiraju na mjesta hodočašća za vrijeme Svete godine.⁶⁵

Sve navedene medaljice potječu iz 17. i 18. stoljeća. Iako je većinu teško precizno datirati, među najstarije svakako spadaju jubilej-

strance or ostensorium in which wafer was displayed (**cat. 6, 18**).

Jubilee medals are very interesting finds (**cat. 20, 23**). These artifacts are issued in the Year of Jubilee or Holy Year which is a festivity in the Catholic church when pope granted indulgence, that is forgiveness of sins. The first Jubilee Year was introduced by Pope Boniface VIII in the year 1300 as a centennial event. Pope Clement VI reduced the interval to 50 years, and Paul II to 25 years. The festivity starts on the Christmas Eve by opening the Holy Door of the Roman basilicas of St Peter, St John Lateran, St Paul Outside the Walls and St Mary Major, and ends with their closing one year later.⁶² The Holy Door on all four basilicas are located on the right-hand side of the main gate and they have been walled up, except for the Year of Jubilee when they are opened only to be sealed again.⁶³ In these years the number of pilgrims to Rome increases significantly, so it is estimated that in the 17th century 700 000 foreigners visited Rome in the Years of Jubilee 1625 and 1650.⁶⁴ St Peter and Paul divided by the Holy Door are depicted on both medals, and the year 1625 is in the exergue. Previously mentioned depiction of St Mary of Carmel is depicted on one medal (**cat. 20**), while on the other the veil of Veronica is found between St Peter and Paul (**cat. 23**). The Holy Door represents four Roman basilicas that every pilgrim should visit. Figures of Peter and Paul symbolize churches that were erected above their graves, and the veil of Veronica is a relic that was kept in St Peter in Vatican so that the mentioned scenes allude to pilgrimage sites during the Holy Year.⁶⁵

All mentioned medals date to the 17th and 18th centuries. Though it is difficult to offer a precise dating for any of them, the Jubilee medals of 1625 definitely belong to the oldest examples, and the medal of St Joseph of Cupertino is among the youngest specimens as this

⁶² YEAR OF JUBILEE, 2020.

⁶³ PORTA SANTA, 2020.

⁶⁴ M. DUCCI, 2013, 64.

⁶⁵ M. DUCCI, 2013, 65–66.

⁶² YEAR OF JUBILEE, 2020.

⁶³ PORTA SANTA, 2020.

⁶⁴ M. DUCCI, 2013, 64.

⁶⁵ M. DUCCI, 2013, 65–66.

ske medaljice iz 1625. godine, a u najmlađe nalaze ubraja se medaljica s likom sv. Josipa Kupertinskoga koji je kanoniziran 1767. godine, što je *terminus ante quem non* za njezinu izradu.

Radionice koje izrađuju medaljice bile su brojne, a za veliki dio njih teško je utvrditi točna mjesta porijekla. Najpoznatiji centar svakako je Rim, u kojem su se izrađivale kvalitetne medaljice za brojna rimska, ali i druga svetišta, poput primjerice Loreta.⁶⁶ Dio tih medaljica ima u odsječku na aversu natpis ROMA po čemu je moguće precizirati radioničko porijeklo. Ukupno pet medaljica iz Sv. Dominika potječe iz rimskih radionica (**kat. 7, 14, 20, 24, 26**). Jedna od njih ima oznaku radionice na objema stranama (**kat. 14**). Za ostale medaljice, nažalost, nemamo podataka o njihovoj radioničkom podrijetlu.

Također se postavlja pitanje načina nabave medaljica koje su nađene u grobovima. Jedan dio njih povezan je s određenim hodočasničkim svetištima (Loreto, Einsiedeln, Taferl) i jubilejskim godinama, dok se drugi dio odnosi na medaljice raznih svetaca, vjerskih događaja i simbola. Prve su se mogle nabavljati na hodočašćima, no isto tako različite medaljice dobivale su se od svećenika i biskupa prigodom prve pričesti, krizme i sl.⁶⁷ No, i kod medaljica povezanih s hodočasničkim svetištima, teško je pretpostaviti da je osoba kod koje su nađene u posjedu, zaista ona koja je i hodočastila. Na hodočašća su mogli ići članovi dominikanskog reda koji borave u samostanu, a koji su nakon toga mogli medaljice darovati svojim drugim članovima ili puku. Stoga je teško utvrditi načine njihova dospijanja u vlasništvo osoba pokopanih u crkvi sv. Dominika.

Medaljice pronađene u grobovima u crkvi dominikanskog samostana u Zadru, kako je već prije navedeno, najvećim dijelom nose prikaze Bogorodice i Krista. Unutar medaljica na koji-

saint was canonized in 1767 which is *terminus ante quem non* for its production.

Workshops that produced medals were numerous, and exact place of origin is difficult to determine for a significant number of them. The most famous center was definitely Rome, where high quality medals were made for many Roman, and other shrines, such as Loreto.⁶⁶ Some of these medals had an inscription ROMA in the exergue facilitating workshop identification. Total of five medals from St Dominic originate from the Roman workshops (**cat. 7, 14, 20, 24, 26**). One of them has workshop mark on both sides (**cat. 14**). Unfortunately, workshop provenance for the rest of the medals remains unknown.

There is also the question of procurement of the medals recovered from graves. Some of the specimens are related to certain pilgrimage sites (Loreto, Einsiedeln, Taferl) and the Years of Jubilee, while the others relate to medals of various saints, religious events and symbols. The former could have been obtained in pilgrimages, but various medals were also given by priests and bishops on the occasions of the First Communion, Confirmation etc.⁶⁷ However, even in the case of the medals associated with the pilgrimage sites, it is difficult to assume that the person who was in possession of these objects actually undertook the pilgrimage. Members of the Dominican Order who resided in monasteries could have gone to pilgrimages, and they could have given the medals to other members of their order or common people. Therefore it is difficult to determine how the persons interred in the church of St Dominic came into possession of these objects.

Medals recovered from graves in the church of the Dominican monastery in Zadar, as already stated, mostly depict Madonna and Christ. The majority of the medals featuring St Mary are related to the Marian shrine in Loreto. The

⁶⁶ D. KNEZ, 2001, 20; Š. VRKIĆ, 2014, 246.

⁶⁷ I. MIRNIK, 2008, 169; Š. VRKIĆ, 2011, 322; Š. VRKIĆ, 2014, 247-248.

⁶⁶ D. KNEZ, 2001, 20; Š. VRKIĆ, 2014, 246.

⁶⁷ I. MIRNIK, 2008, 169; Š. VRKIĆ, 2011, 322; Š. VRKIĆ, 2014, 247-248.

ma se javlja Sveta Marija najbrojnije su one povezane s marijanskim svetištem u Loretu. Slijede primjeri pobožnosti Bogorodici Bezgriješnoj te Kraljici Svete Krunice. Posljednja predstavlja zanimljiv detalj jer se začetak njezina štovanja povezuje sa sv. Dominikom kojem je posvećen samostan. Također, na jednoj od takvih medaljica prikazan je i sam titular crkve i samostana sv. Dominika. Krist je prisutan na najvećem broju medaljica u raznim ikonografskim prikazima sa Svetom Marijom, drugim svetcima ili samostalno. Slijede prikazi raznih svetaca među kojima svakako dominiraju muški sveti, što se poklapa sa stanjem zabilježenim na brojnim drugim nalazištima. Dio svetaca i svetica na zadarskim medaljicama pripada različitim crkvenim redovima, pa je tako najviše onih na kojima se javljaju franjevci (sv. Franjo Asiški, sv. Antun Padovanski, sv. Josip Kupertinski, sv. Petar od Alcantare), slijede dominikanci (sv. Dominik, sv. Katarina Sijenska, sv. Vinko Ferrerski), isusovci (sv. Ignacije Loyola, sv. Franjo Ksaverski), karmelićani (sv. Tereza Avilska, sv. Ivan od Križa), dok su manje brojni oratorijanci (sv. Filip Neri), augustinci (sv. Toma od Villanove) i benediktinci (sv. Benedikt). Kao i na drugim lokalitetima u hrvatskom priobalju najčešće se javljaju medaljice sv. Franje Asiškog, sv. Antuna Padovanskog, sv. Karla Boromejskog i sv. Josipa omiljenog u puku, ali i među raznim crkvenim redovima. Osim hrvatskog priobalja, paralele u religijskom materijalu moguće je uspostaviti sa susjednom Italijom odakle velikim dijelom i dolazi štovanje pojedinih svetaca ili svetišta, a treba istaknuti da se upravo na njezinu tlu nalazi i najvažniji centar njihove izrade. Medaljice povezane s ostalim europskim područjima za sada su prisutne u malom broju, a odnose se na svetišta poput Einsiedlena u Švicarskoj ili Taferla u Austriji.

Unatoč brojnim otvorenim pitanjima medaljice su vrlo zanimljiv arheološki nalaz koji možemo promatrati iz više različitih aspekata. One svjedoče o pučkoj pobožnosti u 17. i 18. stoljeću, ali i o općim vjerskim, društvenim i kulturnim prilikama toga vremena u Zadru.

following group includes devotional medals of St Mary Immaculate and the Queen of the Holy Rosary. The latter represents an interesting example as the beginning of her veneration is related to St Dominic to whom the monastery was dedicated. On another such medal St Dominic, as the titular saint of the church and monastery, is depicted. Christ is represented on the biggest number of medals in various iconographic scenes with St Mary, other saints or alone. Among the depictions of other saints, male saints are definitely dominant, corresponding to the situation at a number of other sites. Some of male and female saints on the medals from Zadar belong to different orders: the Franciscans are most numerous (St Francis of Assisi, St Anthony of Padua, St Joseph of Cupertino, St Peter of Alcantara), followed by the Dominicans (St Dominic, St Catherine of Siena, St Vincent Ferrer), Jesuits (St Ignatius Loyola, St Francis Xavier), Carmelites (St Teresa of Avila, St John of the Cross), while scarcely represented orders comprise the Oratorians (St Philip Neri), Augustinians (St Thomas of Villanova) and Benedictines (St Benedict). As at other sites in the Croatian littoral, most numerous medals feature St Francis of Assisi, St Anthony of Padua, St Charles Borromeo and St Joseph, saints popular with common people, and with various religious orders. Except for the Croatian littoral, parallels in religious finds can be established with neighbouring Italy wherefrom veneration of various saints and shrines mostly originate. It is worth mentioning that the most important centers of production are exactly in Italy. Medals from other European regions have been scarce so far, relating to sanctuaries such as Einsiedeln in Switzerland or Taferl in Austria.

Despite a number of open questions, medals are very interesting archaeological finds that can be observed from different aspects. They testify to popular piety in the 17th and 18th centuries, but also to general religious, social and cultural circumstances in Zadar at the time.

Translation: Marija Kostić

KATALOG

1. Bogorodica Loretska – Petero kanoniziranih

Medaljica ovalnog oblika s četirima izdancima i okomitom ušicom na vrhu. Na izdancima su glave anđela s krilima. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 3,7 x 3 cm; tež: 4,07 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj ruci, odjevena u dalmatiku. Oboje na glavi imaju krune. Iznad njih je arkada na čijim su krajevima dva viseća kandelabra.

Rv: Petero kanoniziranih (sv. Tereza Avilska, sv. Ignacije Loyola, sv. Izidor, sv. Franjo Ksaverski, sv. Filip Neri) prikazani kao figure koje stoje, iznad njih je Sunce okruženo radijalnim zrakama.

Datacija: 17. st. (poslije 1622. g.)

Literatura: F. Grimaldi, 1977, 33, kat. A/119; A. Azinović, Bebek, 2012b, kat. 579-580; M. Ducci, 2013, kat. 358 d; I. Mirnik, 2020, kat. 671.

2. Bogorodica Loretska – sv. Filip Neri

Medaljica ovalnog oblika s četirima izdancima (dva oštećena) i okomitom ušicom na vrhu. Na izdancima su glave anđela s krilima. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 4,1 x 3,2 cm; tež: 4,29 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj ruci, odjevena u dalmatiku. Oboje na glavi imaju krune i aureole. Iznad njih je arkada na čijim su krajevima dva viseća kandelabra. Oko njih bordura s izdancima i glavama anđela između kojih su točkice.

Rv: Sveti Filip Neri prikazan do pojasa, raširenih ruku, s aureolom oko glave, okrenut udesno prema Bogorodici s Djetetom na oblaku iznad njega. Uokolo bordura s izdancima i glavama anđela između kojih je natpis: • S FILIPPVS • NERIVS

Datacija: 17. st. (poslije 1622. g.)

Literatura: G. Lipovac-Vrkljan 1993, kat. F3; M. Ducci, 2013, kat. 176.

CATALOGUE

1. Our Lady of Loreto – Five canonized saints

Oval medal with four protrusions and vertical suspension loop at the top. Angel heads with wings on protrusions. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 3.7x3 cm; w: 4.07 g.

Obv: Our Lady of Loreto with the Child on her left arm, wearing a dalmatic, both crowned. Above them is an arcade with two hanging candelabra on the ends.

Rv: Five canonized saints (St Teresa of Avila, St Ignatius Loyola St Isidore, St Francis Xavier, St Philip Neri) depicted as standing figures, above them sun surrounded by radial rays.

Dating: 17th cent. (after 1622)

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, 33, cat. A/119; A. Azinović, Bebek, 2012b, cat. 579-580; M. Ducci, 2013, kat. 358 d; I. Mirnik, 2020, cat. 671.

2. Our Lady of Loreto – St Philip Neri

Oval medal with four protrusions (two damaged) and vertical suspension loop at the top. Angel heads with wings on protrusions. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 4.1x3.2 cm; w: 4.29 g.

Obv: Our Lady of Loreto holding the Child on her left arm, wearing a dalmatic, both wearing crowns and halos. Above them is an arcade with two hanging candelabra on the ends. They are surrounded by a border with protrusions and angel heads divided by dots.

Rv: Bust of Saint Philip Neri, with open arms, and a halo around his head, facing right towards Madonna with Child on the cloud above him. Surrounded by border with protrusions and angel heads with the inscription • S FILIPPVS • NERIVS in between.

Dating: 17th cent. (after 1622)

Bibliography: G. Lipovac-Vrkljan 1993, cat. F3; M. Ducci, 2013, kat. 176.

3. Our Lady of Loreto – St Francis of Assisi

Round medal with vertical suspension at the top. Findspot: gr. 10, SU 24; dim: 2.8x2 cm; w: 1.87 g.

3. Bogorodica Loretska – sv. Franjo Asiški

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 10, SJ 24; dim: 2,8 x 2 cm; tež: 1,87 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj ruci, odjevena u dalmatiku. Oboje na glavi imaju krune i aureole. Iznad njih je arkada na čijim su krajevima dva viseća kandelabra.

Rv: Sv. Franjo Asiški s aureolom, okrenut udesno, kleči raširenih ruku i prima stigme ispod križa obasjanog zrakama. Desno od njega brat Leo koji kleči sklopljenih ruku.

Datacija: 17. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/52; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 570–571; M. Ducci, 2013, kat. 144–145.

4. Bogorodica Loretska – sv. Venancije

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 2, SJ 7; dim: 2,5 x 1,7 cm; tež: 1,79 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj ruci, odjevena u dalmatiku sa zavjetnim darovima. Oboje na glavi imaju krune. Okruženi su radijalnim zrakama.

Rv: Sv. Venancije prikazan do pojasa, odjeven kao rimski vojnik, s aureolom oko glave. Okrenut udesno, na lijevom mu je ramenu zastava. Iza njega s desne strane je prikaz grada Camerina. Natpis: S • VEN

Datacija: 17. st.

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. A/20, A/23; F. Grimaldi, 1977, kat. A/79, A/82, A/87-88, A/90-91, A/93, B/57, B/59; D. Knez, 2001, kat. 82-83, 89, 121; Š. Vrkić, 2011, 326, sl. 5; Š. Vrkić, 2014, kat. 17; Š. Vrkić, 2017, kat. 11; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, kat. 1, 7; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 525-529; M. Ducci, 2013, kat. 193.

5. Bogorodica Loretska – sv. Vinko Ferrerski

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 17, SJ 56; dim: 2,6 x 1,7 cm; tež: 1,39 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj

Obv: Our Lady of Loreto holding the Child on her left arm, wearing a dalmatic, both wearing crowns and halos. Above them is an arcade with two hanging candelabra on the ends.

Rv: St Francis of Assisi with a halo, facing right, kneeling with open arms and receiving stigmata under a cross illuminated by rays of light. To the right Brother Leo kneeling with clasped hands.

Dating: 17th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/52; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 570-571; M. Ducci, 2013, cat. 144-145.

4. Our Lady of Loreto – St Venantius

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 2, SU 7; dim: 2.5x1.7 cm; w: 1.79 g.

Obv: Our Lady of Loreto holding the Child on her left arm, wearing a dalmatic with votive gifts. Both wearing crowns, surrounded by radial rays.

Rv: Bust of St Venantius, dressed as a Roman soldier, with a halo around his head. Facing right, with a flag on his left shoulder. Depiction of the city of Camerino is behind him, to the right. Inscription: S • VEN

Dating: 17th cent.

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. A/20, A/23; F. Grimaldi, 1977, cat. A/79, A/82, A/87-88, A/90-91, A/93, B/57, B/59; D. Knez, 2001, kat. 82-83, 89, 121; Š. Vrkić, 2011, 326, fig. 5; Š. Vrkić, 2014, kat. 17; Š. Vrkić, 2017, kat. 11; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, kat. 1, 7; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 525-529; M. Ducci, 2013, kat. 193.

5. Our Lady of Loreto – St Vincent Ferrer

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 17, SU 56; dim: 2.6x1.7 cm; w: 1.39 g.

Obv: Our Lady of Loreto holding the Child on her left arm, wearing a dalmatic. Both wearing crowns, surrounded by radial rays.

Rv: Bust of winged St Vincent Ferrer. Raised right hand in preaching posture. Inscription:

ruci, odjevena u dalmatiku. Oboje na glavi imaju krune. Okruženi su radijalnim zrakama. Rv: Sv. Vinko Ferrerski prikazan do pojasa, s krilima na leđima. Podignute desne ruke u zrak propovijeda. Natpis: ...C • FERR

Datacija: 18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/100; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, kat. 1, 7; M. Ducci, 2013, kat. 55-59; Š. Vrkić, 2017, kat. 11.

6. Bogorodica Loretska – Sv. euharistija

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 17, SJ 56; dim: 2,7 x 1,7 cm; tež: 1,87 g.

Av: Bogorodica Loretska s Djetetom u lijevoj ruci, odjevena u dalmatiku sa zavjetnim darovima. Oboje na glavi imaju krune. Okruženi su radijalnim zrakama.

Rv: Pokaznica baroknog oblika okružena radijalnim zrakama.

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. C/122, E/195; F. Grimaldi, 1977, kat. A/131; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, kat. 1, 3, 7; M. Ducci, 2013, kat. 255; Š. Vrkić, 2014, kat. 11; 2017, kat. 8, 11.

7. Prijenos Svete kuće – sv. Toma od Villanove

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 4,1 x 2,5 cm; tež: 5,70 g.

Av: Prikaz prijenosa Svete kuće. Na krovu sjedi Bogorodica s Djetetom u lijevom naručju. Oboje na glavi imaju krune i aureole. Uokolo natpis DOMVS • LAVREA, u odsječku: ROMA.

Rv: Popsje sv. Tome od Villanove okrenuto ulijevo. Odjeven u biskupsku odoru s mitrom na glavi. Natpis: SAN • TOMASO • DE • VIL • NOVA

Datacija: 17. st. (poslije 1658. g.)

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/72; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 294, 306-307; M. Ducci, 2013, kat. 174-175.

...C • FERR

Dating: 18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/100; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, cat. 1, 7; M. Ducci, 2013, cat. 55-59; Š. Vrkić, 2017, cat. 11.

6. Our Lady of Loreto – Blessed Eucharist

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 17, SU 56; dim: 2.7x1.7 cm; w: 1.87 g.

Obv: Our Lady of Loreto holding the Child on her left arm, wearing a dalmatic with votive gifts. Both wearing crowns, surrounded by radial rays.

Rv: Monstrance in the Baroque form surrounded by radial rays.

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. C/122, E/195; F. Grimaldi, 1977, cat. A/131; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, cat. 1, 3, 7; M. Ducci, 2013, cat. 255; Š. Vrkić, 2014, cat. 11; 2017, cat. 8, 11.

7. Transfer of the Holy House – St Thomas of Villanova

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 4.1x2.5 cm; w: 5.70 g.

Obv: Depiction of the Holy House Transfer. Madonna with the Child on her left arm seated on the roof. Both wearing crowns and halos. Encircled by the legend DOMVS • LAVREA, in the exergue: ROMA.

Rv: Bust of St Thomas of Villanova facing left. Wearing bishop's attire with a mitre on his head. Inscription: SAN • TOMASO • DE • VIL • NOVA

Dating: 17th cent. (after 1658)

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/72; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 294, 306-307; M. Ducci, 2013, cat. 174-175.

8. Transfer of the Holy House – St Joseph

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 9c, SU 65; dim: 3.1x2.1 cm; w: 5.79 g.

8. Prijenos Svete kuće – sv. Josip

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 9c, SJ 65; dim: 3,1 x 2,1 cm; tež. 5,79 g.

Av: Prikaz prijenosa Svete kuće koju na donjem dijelu nose dva anđela iznad oblaka. Iznad krova na oblacima sjedi Bogorodica s Djetetom u lijevom naručju. Oboje imaju aureole. Natpis: S M LAVR

Rv: Poprsje sv. Josipa s Isusom u lijevom naručju, okrenuti udesno. Oboje imaju aureole (Isus zrakastu, a Josip kružnu). Natpis: ...OR PN

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/61, B/107; B. Mašić, 2011, kat. 15; A. Azinović Bebek 2012b, kat. 512, 593; M. Ducci, 2013, kat. 187, 342.

9. Prijenos Svete kuće – sv. Ana i mala Sveta Marija

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 17, SJ 56; dim: 2,4 x 1,7 cm; tež. 1,96 g.

Av: Prikaz prijenosa Svete kuće koju na donjem dijelu nosi anđeo iznad oblaka. Na krovu sjedi Bogorodica s Djetetom u lijevom naručju. Oboje imaju zrakaste aureole. Natpis: S • M LA

Rv: Sv. Ana okrenuta ulijevo, u rukama drži knjigu koju pruža maloj Svetoj Mariji. Obje imaju aureole. Natpis: S • ANN • M • T •

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. D/162; F. Grimaldi, 1977, kat. B/22-23, B/45; D. Knez, 2001, kat. 166; O. Krnjak, 2008, 143, sl 5a; A. Azinović Bebek 2012b, kat. 309-310; M. Ducci, 2013, kat. 339; Š. Vrkić, 2017, kat. 13.

10. Prijenos Svete kuće – sv. Josip

Medaljica osmerokutnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: izvan gr., SJ 76; dim: 4,7 x 2,9 cm; tež. 11, 82 g.

Av: Prikaz prijenosa Svete kuće koju na donjem dijelu na oblacima nosi anđeo. Na krovu

Obv: Depiction of the Holy House Transfer carried above the clouds by two angels in the lower part. Madonna with the Child on her left arm seated on the roof above the clouds. Both wearing halos. Inscription: S M LAVR

Rv: Bust of St Joseph with Jesus in his left arm, facing right. Both with halos (radial on Jesus, round on Joseph). Inscription:OR PN

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/61, B/107; B. Mašić, 2011, cat. 15; A. Azinović Bebek 2012b, cat. 512, 593; M. Ducci, 2013, cat. 187, 342.

9. Transfer of the Holy House – St Anna and little St Mary

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 17, SU 56; dim: 2.4x1.7 cm; w: 1.96 g.

Obv: Depiction of the Holy House Transfer carried in the lower part by an angel above the clouds. Madonna with the Child on her left arm seated on the roof above the clouds. Both wearing radial halos. Inscription: S • M LA

Rv: St Anna facing left, holding a book in her hands and giving it to little St Mary. Both with halos. Inscription: S • ANN • M • T •

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. D/162; F. Grimaldi, 1977, cat. B/22-23, B/45; D. Knez, 2001, cat. 166; O. Krnjak, 2008, 143, fig. 5a; A. Azinović Bebek 2012b, cat. 309-310; M. Ducci, 2013, cat. 339; Š. Vrkić, 2017, cat. 13.

10. Transfer of the Holy House – St Joseph

Octagonal medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: outside gr., SU 76; dim: 4.7x2.9 cm; w: 11.82 g.

Obv: Depiction of the Holy House Transfer carried in the lower part by an angel above the clouds. Bust of Madonna with the Child on her left arm on the roof in the clouds. Both wearing halos. Inscription: S • MA • LAV

Rv: Bust of St Joseph with Jesus on his left arm, facing right. Both with halos (radial on Jesus,

u oblacima poprsje Bogorodice s Djetetom u lijevom naručju. Oboje imaju aureole. Natpis: S • MA • LAV

Rv: Poprsje sv. Josipa s Isusom u lijevom naručju, okrenuti udesno. Oboje imaju aureole (Isus zrakastu, a Josip kružnu). Natpis: S IO SE P •

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/61, B/107; A. Azinović Bebek 2012b, kat. 345, 595; M. Ducci, 2013, kat. 187, 297.

11. Sv. Trojstvo – prijenos Svete kuće

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 15, SJ 35; dim: 3,6 x 2,8 cm; tež: 4,49 g.

Av: Prikaz Sv. Trojstva okružen radijalnim zrakama na gornjem i oblacima na donjem dijelu. Bog Otac s trokutastom aureolom u raširenim rukama drži Isusa na križu, iznad kojeg se nalazi golubica, simbol Duha Svetoga.

Rv: Prikaz prijenosa Svete kuće koju na donjem dijelu nose dva anđela. Na krovu sjedi Bogorodica s Djetetom u lijevom naručju. Natpis: S • MARIA [L]AVRET

Datacija: 18. st.

Literatura: F. Grimaldi 1977, kat. A/167; D. Knez, 2001, kat. 99; M. Ducci 2013, kat. 209; D. Perkić, 2015, kat. 1, 4.

12. Bogorodica Bezgrješna – sv. Antun Padovanski

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 2,6 x 1,5; tež: 1,2 g.

Av: Bogorodica stoji na polumjesecu s rukama preklapljenim na prsima. Na glavi joj je kruna, a iznad nje vijenac od sedam zvijezda. S njezine lijeve i desne strane izmjenjuju se ravne i valovite zrake. Prikaz je postavljen unutar mandorle koju tvori uže s pet vidljivih čvorova.

Rv: Sv. Antun odjeven u habit s aureolom iznad glave, stoji s uzidignutom desnom rukom u kojoj je dijete Isus. Isus desnom rukom blagoslivlja, a okružen je radijalnim

round on Joseph). Inscription: S IO SE P •
Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/61, B/107; A. Azinović Bebek 2012b, cat. 345, 595; M. Ducci, 2013, cat. 187, 297.

11. Holy Trinity - Transfer of the Holy House

Round medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 15, SU 35; dim: 3.6x2.8 cm; w: 4.49 g.

Obv: Depiction of the Holy Trinity surrounded by radial rays in the upper part and clouds in the lower part. God the Father with triangular halo and open arms holding Jesus on the cross. Dove as a symbol of the Holy Spirit is above Jesus.

Rv: Depiction of the transfer of the Holy House carried by two angels in the lower part. Madonna with the Child on her left arm sitting on the roof. Inscription: S • MARIA [L]AVRET

Dating: 18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi 1977, cat. A/167; D. Knez, 2001, cat. 99; M. Ducci 2013, cat. 209; D. Perkić, 2015, cat. 1, 4.

12. St Mary Immaculate – St Anthony of Padua

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 2.6x1.5; w: 1.2 g.

Obv: St Mary standing on the crescent moon with hands clasped on her chest. Crown is on her head, and above it a wreath with seven stars. Straight and wavy rays alternate on her left and right side. Depiction is placed inside a mandorla consisting of a rope with five visible knots.

Rv: St Anthony dressed in a habit with a halo around his head, standing with right hand raised, holding baby Jesus whose right hand is raised in blessing, he is surrounded by radial rays. Inscription: • S ANTONINO • DE • PADO..

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. C/130, E/218; F. Grimaldi, 1977, cat.

zrakama. Natpis: • S ANTONINO • DE • PADO..

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. C/130, E/218; F. Grimaldi, 1977, kat. B/24; D. Knez, 2001, kat. 141; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 375–376, 368.

13. Bogorodica Bezgrješna – sv. Franjo Asiški

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 6b, SJ 15; dim: 1,5 x 0,9 cm; tež: 0,39 g.

Av: Bogorodica stoji na polumjesecu s rukama preklopljenim na prsima, iznad glave joj je vijenac od zvijezda od koje su bolje vidljive samo tri. S njezine lijeve i desne strane izmjenjuju se ravne i valovite zrake. Prikaz je postavljen unutar mandorle koju tvori uže s trima vidljivim čvorovima.

Rv: Sv. Franjo Asiški s aureolom, okrenut udesno, kleči raširenih ruku i prima stigme ispod križa obasjanog zrakama. Prikaz je postavljen unutar mandorle koju tvori uže s trima vidljivim čvorovima.

Datacija: 17. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/52, B/34; D. Knez, 2001, kat. 78; O. Krnjak, 2010, kat. 22; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 570–571; M. Ducci, 2013, kat. 256; I. Mirnik, 2020, kat. 668.

14. Bogorodica Bezgrješna – sv. Josip Kupertinski

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 5, SJ 13; dim: 3,1 x 2,1 cm; tež: 4,84 g.

Av: Bogorodica stoji na polumjesecu s desnom rukom na prsima, okružena radialnim zrakama. Prikaz postavljen unutar zrakaste mandorle. Natpis: ? CO NF IM CO NC • B • M • V • ROMA

Rv: Sv. Josip Kupertinski odjeven u habit, sa zrakastom aureolom iznad glave, okrenut udesno levitira ispred križa. Natpis: B • IOSEPH A CVPERTINO ORD • M • CON • S • P, u

B/24; D. Knez, 2001, cat. 141; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 375-376, 368.

13. St Mary Immaculate – St Francis of Assisi

Round medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 6b, SU 15; dim: 1.5x0.9 cm; w: 0.39 g.

Obv: St Mary standing on the crescent moon with hands clasped on her chest. Crown is on her head, and above it a star wreath, only three stars are discernible. Straight and wavy rays alternate on her left and right side. Depiction is placed inside a mandorla consisting of a rope with three visible knots.

Rv: St Francis of Assisi with a halo, facing right, kneeling with open arms, receiving stigmata under a cross illuminated by rays. Depiction is placed inside a mandorla consisting of a rope with three visible knots.

Dating: 17th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/52, B/34; D. Knez, 2001, cat. 78; O. Krnjak, 2010, kat. 22; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 570-571; M. Ducci, 2013, cat. 256; I. Mirnik, 2020, cat. 668.

14. St Mary Immaculate – St Joseph of Cupertino

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 5, SU 13; dim: 3.1x2.1 cm; w: 4.84 g.

Obv: St Mary standing on the crescent moon with right hand on her chest, surrounded by radial rays. Depiction placed inside a radial mandorla. Inscription: ? CO NF IM CO NC • B • M • V • ROMA

Rv: St Joseph of Cupertino wearing a habit, with radial halo above his head, facing right, levitating in front of a cross. Inscription: B • IOSEPH A CVPERTINO ORD • M • CON • S • P, in the exergue: ROMA

Dating: 17th cent. (after 1767)

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. C/122, D/186; F. Grimaldi, 1977, cat. 58-59; D. Knez, 2001, cat. 79; O. Krnjak, 2010, cat. 13; D. Perkić, 2015, cat. 5

odsječku: ROMA

Datacija: 18. st. (poslije 1767. g.)

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. C/122, D/186; F. Grimaldi, 1977, kat. 58-59; D. Knez, 2001, kat. 79; O. Krnjak, 2010, kat. 13; D. Perkić, 2015, kat. 5

15. Bogorodica od Ružarija (Kraljica Sv. Krunice) – sv. Dominik iz Soriana

Medaljica osmerokutnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 1, SJ 5; dim: 3,7 x 2,5 cm; tež: 6,25 g.

Av: Bogorodica koja sjedi s Djetetom u desnom naručju. S njezine lijeve strane kleči sv. Katarina Sijenska kojoj ona pruža krunicu. Isus okrenut udesno pruža krunicu sv. Dominiku koji kleči uz njega. Svi s aureolama (Isus sa zrakastom). Natpis: REGINA SACRAT • ROSARV • U odsječku: ROMA.

Rv: Sv. Dominik prikazan do pojasa, odjeven u habit s aureolom oko glave. U lijevoj ruci drži otvorenu knjigu, u desnoj ljljan s tri cvijeta. Natpis S • DOM • DE SORIAN •

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/107; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 380, 383, 388; M. Ducci, 2013, kat. 95.

16. Bogorodica od Ružarija (Kraljica Sv. Krunice) – sv. Osvald

Medaljica osmerokutnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 9, SJ 22; dim: 3,85 x 2,4 cm; tež: 4,52 g.

Av: Bogorodica koja sjedi s Djetetom u desnom naručju. Ona u lijevoj, a Isus u desnoj ruci drže krunice. Natpis: R...A SACRATISIMA ROSARI.

Rv: Sv. Osvald koji stoji, odjeven kao plemić, u lijevoj ruci drži pticu, a u desnoj žezlo. Natpis: S OSVALDO • DI • SA VR(?)S

Datacija: 18. st.

Literatura: A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 385; Š. Vrkić, 2014, kat. 1, 12.

17. Bogorodica s Djetetom – Raspeti Krist

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom

15. Our Lady of Rosary (Queen of the Holy Rosary) – St Dominic of Soriano

Octagonal medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 1, SU 5; dim: 3.7x2.5 cm; w: 6.25 g.

Obv: Seated Madonna with the Child on her right arm, giving rosary to St Catherine of Siena kneeling on her left side. Jesus facing right, handing rosary to St Dominic who is kneeling next to him. All with halos (Jesus' radial). Inscription: REGINA SACRAT • ROSARV • In the exergue: ROMA.

Rv: Bust of St Dominic, wearing a habit with a halo around his head, holding an open book in his left hand, and a lily with three flowers in his right hand. Inscription: S • DOM • DE SORIAN •

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/107; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 380, 383, 388; M. Ducci, 2013, cat. 95.

16. Our Lady of Rosary (Queen of the Holy Rosary) – St Oswald

Octagonal medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 9, SU 22; dim: 3.85x2.4 cm; w: 4.52 g.

Obv: Seated Madonna with the Child on her right arm, holding rosary in her left hand, Jesus has rosary in his right hand. Inscription: R...A SACRATISIMA ROSARI.

Rv: St Oswald standing, dressed as a nobleman, holding a bird in his left hand, scepter in his right hand. Inscription: S OSVALDO • DI • SA VR(?)S

Dating: 18th cent.

Bibliography: A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 385; Š. Vrkić, 2014, cat. 1, 12.

17. Madonna and Child – crucified Christ

Round medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 5, SU 13; dim: 3x2.1 cm; w: 2 g.

Obv: Seated Madonna with the Child on her right arm. Jesus holding an object (cross?) in his hands. Illegible inscription is around the

na vrhu. Mj. nalaza: gr. 5, SJ 13; dim: 3 x 2,1 cm; tež: 2 g.

Av: Bogorodica koja sjedi s Djetetom u desnom naručju. Isus u rukama nešto drži (križ?). Oko prikaza je danas nečitak natpis.

Rv: Isus raspet na križu s glavom povinutom udesno. Natpis: PA..R MI..RICO.DI.E

Datacija: 18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/152; M. Ducci, 2013, kat. 211.

18. Sveta Marija iz Einsiedelna

Djelomično očuvana medaljica ovalnog oblika s paralelnom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 2, SJ 7, dim: 4,1 x 3,2 cm; tež: 2,38 g.

Av: Dosta izlizan prikaz Svete Marije iz Einsiedelna koja stoji i drži Dijete u lijevom naručju, a u desnoj ruci drži žezlo. Natpis: V... .FFIGIES.....EINSIDLENS

Rv: Zlatna monstranca. Natpis: MARIA EINS.D.. MONSTR...

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: D. Knez, 2001, kat. 20; O. Krnjak, 2010, kat. 42; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 478-479.

19. Sveta Marija Taferl – sv. Karlo Boromejski

Medaljica ovalnog oblika s okomitom, bočno savijenom ušicom na vrhu. Na bočnim stranama i dnu su tri izdanka. Mj. nalaza: gr. 2, SJ 7; dim: 2,1 x 1,4 cm; tež: 0,68 g.

Av: Sveta Marija Taferl sjedi i u krilu drži poprečno postavljenog odraslog Isusa (Bogorodica Sućutna ili Pietà). Glava joj je nagnuta na desnu stranu, a lijeva ruka joj je ispružena. Iza njih križ s visećim elementima na bočnim hastama.

Rv: Popsje sv. Karla Boromejskog okrenutog ulijevo, gleda prema raspelu.

Datacija: 17-18. st.

Literatura: O. Krnjak, 2010, kat. 24, 31, 35; A. Azinović Bebek 2012b, kat. 289, 293, 466-467, 583; M. Ducci, 2013, kat. 63, 336; I. Mirnik, 2020, kat. 688.

depiction..

Rv: Jesus crucified on the cross, head inclined to the right. Inscription: PA..R MI..RICO.DI.E

Dating: 18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/152; M. Ducci, 2013, cat. 211.

18. St Mary of Einsiedeln

Partially preserved oval medal with parallel suspension loop at the top. Findspot: gr. 2, SU 7, dim: 4.1x3.2 cm; w: 2.38 g.

Obv: Rather worn-out depiction of St Mary of Einsiedeln standing and holding Child on her left arm, scepter is in her right hand. Inscription: V... .FFIGIES.....EINSIDLENS

Rv: Golden monstrance. Inscription: MARIA EINS.D.. MONSTR...

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: D. Knez, 2001, cat. 20; O. Krnjak, 2010, cat. 42; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 478-479.

19. St Mary Taferl – St Charles Borromeo

Oval medal with vertical, laterally bent suspension loop at the top. Three protrusions are on lateral sides and bottom. Findspot: gr. 2, SU 7; dim: 2.1x1.4 cm; w: 0.68 g.

Obv: Seated St Mary Taferl holding transversely placed body of Jesus in her lap (Madonna of Compassion or Pietà). Her head is inclined to the right, and her left arm is outstretched. Behind them is a cross with hanging elements on lateral arms.

Rv: Bust of St Charles Borromeo facing left, looking at the crucifix.

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: O. Krnjak, 2010, cat. 24, 31, 35; A. Azinović Bebek 2012b, cat. 289, 293, 466-467, 583; M. Ducci, 2013, cat. 63, 336; I. Mirnik, 2020, cat. 688.

20. St Mary of Carmel – Holy Door

Round medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 13, SU 31, dim: 2.2x1.4 cm; w: 0.88 g.

20. Sveta Marija od Karmela – Sveta vrata

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 13, SJ 31, dim: 2,2 x 1,4 cm; tež: 0,88 g.

Av: Sveta Marija od Karmela prikazana do pojasa, u lijevom naručju drži Dijete i grli ga. Oboje imaju aureole. Iznad Mariju krune dva anđela. Natpis: MA CA, u odsječku: ROMA

Rv: Sveta vrata u formi edikule s križem na vrhu.

Lijevo od njih je sv. Pavao s mačem u desnoj ruci, a desno od njih je sv. Petar s ključem u desnoj ruci. Obojica imaju aureole. U odsječku: 1625

Datacija: 1625. g.

Literatura: A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 358; M. Ducci, 2013, kat. 63–64; I. Mirnik, 2020, kat. 675, 690.

21. Isus – Sveta Marija?

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Na bočnim stranama i dnu su tri izdanka. Mj. nalaza: gr. 9; dim: 2,1 x 1,3 cm; tež: 1,07 g.

Av: Poprsje Isusa okrenutog ulijevo. Na glavi, čini se, ima trnovu krunu.

Rv: Poprsje svetice (Sveta Marija?) s velom na glavi, okrenuta udesno.

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. B/12, B/17; D. Knez, 2001, kat. 160; O. Krnjak, 2010, kat. 2.

22. Medaljica

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: grob 6b, SJ 15; dim: 2,1 x 1,1 cm; tež: 0,65 g.

Av: Potpuno nečitak prikaz.

Rv: Poprsje svetice s velom na glavi, okrenuta udesno.

Datacija: ?

23. Sveta vrata – sv. Petar i Pavao s Veronikinim rupcem

Medaljica kružnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 6b, SJ 15; dim: 2,2 x 1,5 cm; tež: 1,2 g.

Av: Sveta vrata u formi edikule s križem na

Obv: Bust of St Mary of Carmel holding the Child on her left arm, both with halos. Two angels crown Mary. Inscription: MA CA in the exergue: ROMA

Rv: Holy Door in form of an aedicule with a cross at the top. On the left-hand side St Paul with a sword in his right hand, and on the right-hand side St Peter with a key in his right hand, both with halos. In the exergue: 1625

Dating: 1625

Bibliography: A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 358; M. Ducci, 2013, cat. 63-64; I. Mirnik, 2020, kat. 675, 690.

21. Jesus – St Mary?

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Three protrusions are on lateral sides and bottom. Findspot: gr. 9; dim: 2.1x1.3 cm; w: 1.07 g.

Obv: Bust of Jesus facing left. Crown of thorns seems to be on his head.

Rv: Bust of a female saint (St Mary?) with a veil on her head, facing right.

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. B/12, B/17; D. Knez, 2001, cat. 160; O. Krnjak, 2010, cat. 2.

22. Small medal

Oval medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: grave 6b, SU 15; dim: 2.1x1.1 cm; w: 0.65 g.

Obv: Indiscernable depiction.

Rv: Bust of female saint with a veil on her head, facing right.

Dating: ?

23. Holy Door – St Peter and Paul with the veil of Veronica

Round medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 6b, SU 15; dim: 2.2x1.5 cm; w: 1.2 g.

Obv: Holy Door in form of an aedicule with a cross at the top. On the left-hand side St Paul with a sword in his right hand, and on the

vrhu. Lijevo od njih je sv. Pavao s mačem u desnoj ruci, a desno od njih je sv. Petar s ključem u lijevoj ruci. Obojica imaju aureole. U odsječku: 1625

Rv: Sv. Petar i Pavao koji stoje, a između njih je Veronikin rubac s otiskom Kristova lica.

Datacija: 1625. g.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. B/75; M. Ducci, 2013, kat. 63–64, 66; I. Mirnik, 2020, kat. 675.

24. Sveta euharistija – sv. Karlo Boromejski

Medaljica kružnog oblika bez očuvane ušice, na vrhu je sekundarno probušena rupica. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 2 x 2 cm; tež: 1,3 g.

Av: Prikaz Svete euharistije u vidu kaleža iznad kojeg je hostija okružena radijalnim zrakama. S lijeve i desne strane je po jedan klečeći anđeo s rukama sklopljenim u molitvi. U odsječku: ROMA

Rv: Poprsje sv. Karla Boromejskog okrenuto udesno. Odjeven u biskupsku odoru s aureolom, ruke sklopljene u molitvi ispred raspela. Natpis: ..CARL.. BO

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. C/108; D. Knez, 2001, kat. 47; O. Krnjak, 2010, kat. 15, 25; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 289, 292, 360, 367–368, 465, 520; M. Ducci, 2013, kat. 43–45, 361; I. Mirnik, 2020, kat. 762, 764–765, 769.

25. Sv. Antun Padovanski – sv. Alipio Stilit

Medaljica romboidnog oblika s valovitim stranicama i okomitom ušicom na vrhu. Na uglovima su tri izdanka. Mj. nalaza: gr. 3, SJ 9; dim: 2,7 x 2,3 cm; tež: 2,43 g.

Av: Sv. Antun Padovanski odjeven u habit, okrenut udesno u podignutim rukama drži knjigu. S njegove lijeve strane je ljiljan. Natpis: S • ANT D • PAD

Rv: Poprsje sv. Alipia Stilita s aureolom oko glave, postavljeno iznad stupa s platformom i ogradom. Natpis: • S ALIPIO S •

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: G. Lipovac-Vrkljan 1993, kat.

right-hand side St Peter with a key in his right hand, both with halos. In the exergue: 1625 Rv: St Peter and Paul standing, between them the veil of Veronica with an imprint of Christ's face.

Dating: 1625

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. B/75; M. Ducci, 2013, cat. 63-64, 66; I. Mirnik, 2020, cat. 675.

24. Holy Eucharist– St Charles Borromeo

Round medal, suspension loop was not preserved, secondarily perforated hole at the top. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 2x2 cm; w: 1.3 g. Obv: Depiction of Holy Eucharist as a chalice topped by a wafer surrounded by radial rays. On left and right side an angel kneeling with hands clasped in prayer. In the exergue: ROMA

Rv: Bust of St Charles Borromeo, wearing a bishop's attire with halo, hands clasped in prayer in front of a crucifix. Inscription: ..CARL.. BO

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. C/108; D. Knez, 2001, cat. 47; O. Krnjak, 2010, kat. 15, 25; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 289, 292, 360, 367-368, 465, 520; M. Ducci, 2013, cat. 43-45, 361; I. Mirnik, 2020, cat. 762, 764-765, 769.

25. St Anthony of Padua – St Alypius the Stylite

Rhomboid medal with wavy sides and vertical suspension loop at the top. Three protrusions on the corners. Findspot: gr. 3, SU 9; dim: 2.7x2.3 cm; w: 2.43 g.

Obv: St Anthony of Padua wearing a habit, facing right, holding a book in raised hands. A lily on his left side. Inscription: S • ANT D • PAD

Rv: Bust of St Alypius the Stylite with a halo, placed above a pillar with an enclosed platform. Inscription: • S ALIPIO S •

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: G. Lipovac-Vrkljan 1993, cat.

F6, F12; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 53, 393, 400.

26. Sv. Roko – sv. Sebastijan

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu i jednim izdankom na dnu. Mj. nalaza: gr. 9, sjev. dio; dim: 3,1 x 1,8 cm; tež: 2,57 g.

Av: Sv. Roko, glave okrenute ulijevo, desnom rukom zadiže haljinu i pokazuje na lijevu nogu. U lijevoj ruci mu je hodočasnički štap, a desno od njega je pas. Natpis: • SANTVS ROCHVS • U odsječku: ROMA

Rv: Sv. Sebastijan u kontrapostu, glave okrenute udesno. Lijeva mu je ruka savijena u laktu i podignuta iznad glave, a desna savijena u laktu i oslonjena na kuk. Iz tijela mu viri pet strelica. Iznad njega ga krune dva anđela. Natpis: • SANCT • BASTIANVS

Datacija: 17. st.

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. A/75, B/56; D. Knez, 2001, kat. 84, 141; G. Sassi, D. L. Giacobelli, 2011, kat. 5; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 396; M. Ducci, 2013, kat. 319; I. Mirnik, 2020, kat. 758.

27. Sv. Benedikt

Medaljica ovalnog oblika s očuvanom bazom paralelne ušice. Mj. nalaza: gr.1, SJ 5; dim: 2,6 x 2,3 cm; tež: 1,08 g.

Av: Sv. Benedikt odjeven u habit, sa zrakastom aureolom oko glave. U lijevoj ruci drži kalež iznad kojeg je zmija, a u desnoj štap s križem. Natpis: CRX • S • P • BENEDICTI • (*Crux Sancti Patri Benedicti*). Prikaz je obrubljen ukrašenom trakom.

Rv: Benediktov štit: križ proširenih krakova, postavljen unutar ovala. Cijela površina je prekrivena natpisom. Unutar križa vertikalno: CSSML (*Crux Sancta Sit Mihi Lux*), horizontalno: NDSMD (*Non Draco Siti Mihi Lux*), između krakova križa: CSPB (*Crux Sancti Patri Benedicti*); u vanjskoj kružnici: IHS • V • R • S • N • S • M • V • S • M • Q • L • I • V • B (*Vade Retro Satanas Numquam Suade Mihi Vana Sunt Mala Quae Libas Ipse Venera Bibas*)

F6, F12; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 53, 393, 400.

26. St Rocco – St Sebastian

Oval medal with vertical suspension loop at the top and a protrusion on the bottom. Findspot: gr. 9, northern part; dim: 3.1x1.8 cm; w: 2.57 g.

Obv: St Rocco, head facing left, lifting dress with his right hand, showing his left leg. Pilgrim's staff in his left hand, a dog on his right side. Inscription: • SANTVS ROCHVS •, in the exergue: ROMA

Rv: St Sebastian in contrapposto stance, head facing right. Left arm bent in the elbow and raised above head, right arm bent in the elbow, leaning on hip. Five arrows sticking out of his body. Two angels crown him. Inscription: • SANCT • BASTIANVS

Dating: 17th cent.

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. A/75, B/56; D. Knez, 2001, cat. 84, 141; G. Sassi, D. L. Giacobelli, 2011, cat. 5; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 396; M. Ducci, 2013, cat. 319; I. Mirnik, 2020, cat. 758.

27. St Benedict

Oval medal with preserved base of parallel suspension loop. Findspot: gr.1, SU 5; dim: 2.6x2.3 cm; w: 1.08 g.

Obv: St Benedict wearing a habit, with radial halo. In his left hand he is holding a chalice above which is a snake, and in his right hand is a staff. Inscription: CRX • S • P • BENEDICTI • (*Crux Sancti Patri Benedicti*). Depiction is bordered by a decorated band.

Rv: Benedict's cross with expanded arms, placed in an oval. Entire surface covered with an inscription. Inside the cross vertically: CSSML (*Crux Sancta Sit Mihi Lux*), horizontally: NDSMD (*Non Draco Siti Mihi Lux*), between the cross arms: CSPB (*Crux Sancti Patri Benedicti*); in the outer circle: IHS • V • R • S • N • S • M • V • S • M • Q • L • I • V • B (*Vade Retro Satanas Numquam Suade Mihi Vana Sunt Mala Quae Libas Ipse Venera Bibas*)

Datacija: 17.-18. st.

Literatura: D. Knez, 2001, kat. 6; J. Belaj, 2006, 274–275, sl. 13–14; O. Krnjak, 2010, kat. 44; D. Perkić, 2010, 242, T. III:9, T. III: 14, T. IV: 2–3; A. Azinović Bebek, 2010, 475, T. 1:9; A. Azinović Bebek, 2011, kat. 3; A. Azinović Bebek, 2012b, kat. 114–148; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, kat. 9r; M. Ducci, 2013, kat. 288.

28. Sv. Tereza Avilska – sv. Ivan od Križa

Medaljica osmerokutnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 1, SJ 5; dim: 3,1 x 2 cm; tež: 7,95 g.

Av: Poprsje sv. Tereze Avilske odjevene u habit s velom na glavi, okrenuta lagano ulijevo, s rukama sklopljenim u molitvi. Iznad glave kružna aureola. Natpis: • S • MATER TERES •

Rv: Poprsje sv. Ivana od Križa odjevenog u habit, okrenut udesno. Ruke sklopljene na prsima, gleda prema križu na oblaku. Oko glave mu je zrakasta aureola. Natpis: • B • IOANNES • A • CRVCE

Datacija: 17.-18. st. (poslije 1622. g.)

Literatura: C. Corrain, P. Zampini, 1973, kat. A/14; M. Ducci, 2013, kat. 345.; Š. Vrkić, 2014, kat. 5.

29. Sv. Kristofor – sv. Petar od Alcantare

Medaljica ovalnog oblika s okomitom ušicom na vrhu. Mj. nalaza: gr. 5, SJ 13, dim: 3,8 x 2,5 cm; tež: 7,89 g.

Av: Sv. Kristofor gazi preko nabujale rijeke. Tijelo mu je pognuto, a glava savijena udesno. U lijevoj ruci ima štap, a desnom pridržava odjeću. Gleda prema malom Isusu sa zrakastom aureolom kojeg nosi na leđima. Natpis: SANCTVS CHRISTOFOR

Rv: Sv. Petar od Alcantare odjeven u habit, s aureolom iznad glave, kleči na oblaku, okrenut udesno, raširenih ruku, gleda prema križu. Natpis: SAN PETRVS DE ALC

Datacija: 17.-18. st. (poslije 1669. g.)

Literatura: F. Grimaldi, 1977, kat. B/31; O. Krnjak, 2008, 146, sl. 12 b; M. Ducci, 2013, kat. 281, 321; Š. Vrkić, 2014, kat. 14; Š. Vrkić, 2017, kat. 10.

Dating: 17th-18th cent.

Bibliography: D. Knez, 2001, cat. 6; J. Belaj, 2006, 274-275, fig 13-14; O. Krnjak, 2010, cat. 44; D. Perkić, 2010, 242, T. III:9, T. III: 14, T. IV: 2-3; A. Azinović Bebek, 2010, 475, T. 1:9; A. Azinović Bebek, 2011, cat. 3; A. Azinović Bebek, 2012b, cat. 114-148; V. Glavaš, M. Glavičić, 2012, cat. 9r; M. Ducci, 2013, cat. 288.

28. St Teresa of Avila – St John of the Cross

Octagonal medal with vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 1, SU 5; dim: 3.1x2 cm; w: 7.95 g.

Obv: Bust of St Teresa of Avila wearing a habit with a veil on her head, facing slight left, with hands clasped in prayer. Round halo above her head. Inscription: • S • MATER TERES •

Rv: Bust of St John of the Cross wearing a habit, facing right. Hands clasped on chest, looking at a cross on the cloud. Radial halo is around his head. Inscription: • B • IOANNES • A • CRVCE

Dating: 17th-18th cent. (after the year 1622)

Bibliography: C. Corrain, P. Zampini, 1973, cat. A/14; M. Ducci, 2013, cat. 345.; Š. Vrkić, 2014, kat. 5.

29. St Christopher – St Peter of Alcantara

Oval medal with a vertical suspension loop at the top. Findspot: gr. 5, SU 13, dim: 3.8x2.5 cm; w: 7.89 g.

Obv: St Christopher crossing swollen river. Body bent, head facing right. Staff is in his left hand, he is holding his clothes with his right hand. He is looking at little Jesus with radial halo whom he carries on his back. Inscription: SANCTVS CHRISTOFOR

Rv: St. Peter of Alcantara wearing a habit, with a halo above his head, kneeling on the cloud, facing right, with open arms, looking at the cross. Inscription: SAN PETRVS DE ALC

Dating: 17th-18th cent. (after the year 1669)

Bibliography: F. Grimaldi, 1977, cat. B/31; O. Krnjak, 2008, 146, fig. 12 b; M. Ducci, 2013, kat. 281, 321; Š. Vrkić, 2014, kat. 14; Š. Vrkić, 2017, kat. 10.

Foto / Photo: K. Gusar; oblikovanje / layout: D. Vujević

LITERATURA / REFERENCES

- ALIPIO STILITA, 2020. – Alipio Stilita, *Treccani Enciclopedia on line*, <https://www.treccani.it/enciclopedia/alipio/> (4. 10. 2020.)
- AZINOVIĆ BEBEK, A., 2010. – Ana Azinović Bebek, Novovjekovni nalazi u grobovima 17. i 18. stoljeća oko crkve sv. Nikole Biskupa u Žumberku, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., XLII, Zagreb, 463–448.
- AZINOVIĆ BEBEK, A., 2011. – Ana Azinović Bebek, Novovjekovni nalazi iz grobova kraj crkve Rođenja Blažene Djevice Marije u Sveticama, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., XLIII, Zagreb, 19–39.
- AZINOVIĆ BEBEK, A., 2012a. – Ana Azinović Bebek, *Novovjekovni nabožni predmeti nađeni prigodom arheoloških istraživanja na lokalitetima sjeverozapadne Hrvatske, Sv. 1*, Doktorska disertacija / PhD Thesis, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- AZINOVIĆ BEBEK, A., 2012b. – Ana Azinović Bebek, *Novovjekovni nabožni predmeti nađeni prigodom arheoloških istraživanja na lokalitetima sjeverozapadne Hrvatske, Sv. 2*, Doktorska disertacija / PhD Thesis, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- BELAJ, J., 2006. – Juraj Belaj, Interpretiranje novovjekovnih nalaza iz grobova crkve Sv. Martina na Prozorju, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 23, Zagreb, 257–294.
- BIANCHI, C. F., 1877. – Carlo Federico Bianchi, *Zara Cristiana*, 1, Zara.
- CORRAIN, C., ZAMPINI, P., 1973. – Cleto Corrain, Pierluigi Zampini, *Una raccolta di medaglie religiose presso il Museo Civico di Modena*, Modena.
- DUCCI, M., 2013. – Massimo Ducci, *Pellegrinaggi Casentinesi tra XVII e XIX secolo, La testimonianza delle medaglie devozionali*, Napoli.
- GLAVAŠ, V., GLAVIČIĆ, M., 2012. – Vedrana Glavaš, Miroslav Glavičić, Izvješće o probnom arheološkom istraživanju lokaliteta Senj, Pavlinski trg 2012., *Senjski zbornik*, 39, Senj, 35–74.
- GRIMALDI, F., 1977. – Floriano Grimaldi, *Mostra di medaglie Lauretane*, Arhivio Storico Santa Casa, Loreto.
- HILJE, E., 1994. – Emil Hilje, Marginalije uz obnovu crkve sv. Dominika u Zadru, *Glasje*, 2, Zadar, 57–66.
- JURIĆ, R., 2008. – Radimir Jurić, Red. br. 190. Zadar-sv. Dominik, *Hrvatski arheološki godišnjak*, 4/2007, Zagreb, 412–413.
- KLAIĆ, N., PETRICIOLI, I., 1976. – Nada Klaić, Ivo Petricioli, *Zadar u srednjem vijeku do 1409., Prošlost Zadra II*, Filozofski fakultet, Zadar.
- KNEZ, D., 2001. – Darko Knez, *Svetinjice iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije*, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOLANOVIĆ, J., 1982. – Josip Kolanović, Prilog povijesti šibenskih hodočašća u kasnom srednjem vijeku, *Croatia Christiana periodica*, 6/9, Zagreb, 13–36.
- KRASIĆ, S., 1988. – Stjepan Krasić, Inventar umjetničkih predmeta u nekadašnjoj dominikanskoj crkvi u Zadru, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 27, Split, 227–238.
- KRASIĆ, S., 1996. – Stjepan Krasić, *Generalno učilište Dominikanskoga reda u Zadru ili Universitas Jadertina: 1396 – 1807*, Filozofski Fakultet Zadar, Zadar.
- KRNJAK, O., 2004. – Ondina Krnjak, Svetačke medaljice iz Brkača kod Motovuna, *Histria archaeologica*, 35, Pula, 111–143.
- KRNJAK, O., 2008. – Ondina Krnjak, Svetačke medaljice iz Istre, *INCC 2007: zbornik radova 5. međunarodnoga numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj*, Opatija, 17.-19. rujna 2007., (ur./ed.: J. Dobričić), Hrvatsko numizmatičko društvo - The Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Rijeka, 139–153.

- KRNJAK, O., 2010. – Ondina Krnjak, *Svetačke medaljice, pobožna znamenja žiteljica samostana Sv. Teodora u Puli*, Arheološki muzej Istre, Pula.
- LEKSIKON IKONOGRAFIJE, 2006. – *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, (ur./ed.: A. Badurina), Kršćanska sadašnjost, Zagreb.
- LIPOVAC-VRKLJAN, G., 1993. – Goranka Lipovac-Vrkljan, Prilog čitanju nekih od nalaza benediktinske opatijske crkve na Košljunu, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 10, Zagreb, 117–130.
- MAŠIĆ, B., 2011. – Boris Mašić, Hodočasničke medaljice iz Remeta, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., XLIII, Zagreb, 205–226.
- MIRNIK, I., 2008. – Ivan Mirnik, Hrvatske svetačke i hodočasničke medaljice iz numizmatičke zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu, *Hagiologija: kultovi u kontekstu*, (ur./eds.: A. Marinković, T. Vedriš), Leykam international, Zagreb, 169–179.
- MIRNIK, I., 2020. – Ivan Mirnik, *Numizmatički nalazi ispod dubrovačkog episkopalnog kompleksa građevina*, Društvo prijatelja dubrovačke starine, Dubrovnik.
- PERIČIĆ, Š. et al., 2011. – Šime Peričić, Marija Stagličić, Antun Travirka, Zvezdana Rados, Glorija Rabac-Čondrić, *Zadar za austrijske uprave, Prošlost Zadru IV*, Matica Hrvatska - Ogranak u Zadru, Zadar.
- PERKIĆ, D., 2011. – Domagoj Perkić, Pavlinski samostan u Kamenskom kod Karlovca, nalazi iz grobova kasnog srednjeg i novoga vijeka, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., XLIII, Zagreb, 227–288.
- PERKIĆ, D., 2015. – Domagoj Perkić, Svetačke i hodočasničke medaljice iz Župe Dubrovačke, *Zbornik Dubrovačkih muzeja*, 3, Dubrovnik, 45–69.
- PERKIĆ, D., 2017. – Domagoj Perkić, Crkva sv. Jurja u Mateškom Selu: nalazi iz grobova kasnoga srednjeg i novog vijeka, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 34, Zagreb, 185–225.
- PORTA SANTA, 2020. – Porta santa, *Treccani Enciclopedia on line*, <https://www.treccani.it/enciclopedia/porta-santa/> (6. 10. 2020.)
- ROŠČIĆ, N. M., 1983. – Nikola Mate Roščić, Hrvatska hodočašćenja u Loreto, *Croatica Christiana periodica*, 7/11, Zagreb, 88–96.
- SANTARELLI, G., 1991. – Giuseppe Santarelli, Štovanje Majke Božje Loretske te prisuće Hrvata u Loreto, *Dometi*, God. 24, Sv. 1/2/3, Rijeka, 59–76.
- SASSI, G., GIACOVELLI, D. L., 2011. – Giambattista Sassi, Domenico L. Giacovelli, La ricerca archeologica nella corte del Casale a Palagianello, *Studi Bitontini*, 90, Bari, 45–61.
- ST. CHARLES BORROMEO, 2020. – St. Charles Borromeo, *Encyclopaedia Britannica Online*, <https://www.britannica.com/biography/Saint-Charles-Borromeo> (4. 10. 2020.)
- ST. JOHN OF THE CROSS, 2020. – St. John of the Cross, *Encyclopaedia Britannica Online*, <https://www.britannica.com/biography/Saint-John-of-the-Cross> (6. 10. 2020.)
- VRKIĆ, Š., 2011. – Šime Vrkić, Svetačke medaljice iz Kruševa, *INCC 2010: zbornik radova 6. međunarodnoga numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj*, Zadar, 26.-29. rujna 2010., (ur./ed.: J. Dobrinić), Hrvatsko numizmatičko društvo - The Pontifical Institute of Mediaeval Studies - Sveučilište u Zadru, Rijeka, 319–329.
- VRKIĆ, Š., 2014. – Šime Vrkić, Svetačke medaljice iz stare crkve sv. Jurja u Kruševu kod Obrovca, *Diadora*, 28, Zadar, 239–268.
- VRKIĆ, Š., 2017. – Šime Vrkić, Svetačke medaljice i drugi religiozni predmeti iz sv. Nikole u Zadru, u/in: Luka Bekić, Šime Vrkić, Mladen Pešić, Roko Surić, *Sveti Nikola u Zadru, Arheološko iskopavanje u samostanskom sklopu sv. Nikola u Zadru, 2014.-2016.*, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru, Zadar, 171–185.
- YEAR OF JUBILEE, 2020. – Year of Jubilee, *Encyclopaedia Britannica Online*, <https://www.britannica.com/topic/Year-of-Jubilee> (6. 10. 2020.)

